

KUNGLIGA OPERAN AB
(ORG.NR. 556190-3294)

ÅRSREDOVISNING
2019-01-01 – 2019-12-31

VD HAR ORDET

När Kungliga Operan (Operan) lade sin strategi för året 2019 satte vi höga mål på flera verksamhetsdelar. Året innan hade gått mycket bra och vi ville ta höjd för ytterligare steg i vår utveckling. Resultatet visar att måluppfyllelsen varit mycket god och det är med stolthet vi konstaterar att vi i år nått det högsta antal besökare i Operans historia hittills med mer än 300 000 kunder.

Under hösten gjordes en bred kundundersökning där konstnärlig verksamhet, operans lokaler, kundbemötande samt helhetsupplevelsen av besöket visade på en ökning av NKI (nöjd kundindex) från 86 procent (2017) till 90 procent (2019). Den konstnärliga verksamheten har även i år haft en beläggning för stora scenen på 91 procent med en mycket varierad repertoar med spets och bredd och med en nettoomsättning på 112,5 mkr.

Den konstnärliga repertoaren har haft en betydande bredd med klassiker som bas blandat med nyskrivna beställningsverk och verk som inte spelats tidigare av Operan. Ett par verk har samproducerats med internationella operahus. Verksamheten för barn och unga har haft betydande framgångar här hemma, men även blivit internationellt uppmärksammas med gästspel i Hongkong och Tyskland.

Operan fick som en av de tre nationalscenerna ett extra anslag på 5 mkr över en treårsperiod och har därmed haft möjlighet att utveckla den digitala satsningen att sprida Operans föreställningar till en större, bredare och ny publik. Rättighetsfrågan har ännu inte fått en lösning på central nivå och utgör därmed ett hinder. Men arbete, i branschen som helhet, har pågått för att hitta en central övergripande lösning för sändning i flera kanaler, nationellt och internationellt.

Operan har under året i huvudsak sänt live eller inspelat material via SVT, Folkets Hus & Parker, Opera Vision, SR samt lanserat den egna kanalen Operan Play. Pilotprojekt har gjorts i samarbete med bland annat Betaniastiftelsen med konserter till äldreboenden med lyckat resultat. Operan har arbetat aktivt med intern kompetensutveckling och har uppnått en hög teknisk nivå inom det digitala området och har på så sätt blivit vägledande i branschen.

Operans arbete med att nå ny publik har bland annat gjorts genom ett antal större arrangemang som konserten på Gustav Adolfs Torg inom ramen för Kulturfestivalen, Hagaparkens Nationaldagsfirande, Operan Extra samt samarbeten med Dramaten och fria grupper.

Operan har i uppdrag av sin ägare att bevara hantverksskickligheten i sina verkstäder och ateljéer. I början av 2020 tecknade därför Operan, tillsammans med Dramaten, ett avtal med Fabege fastigheter att uppföra ett nytt produktionscenter i Flemingsberg, Huddinge kommun, med planerat tillträde 2024.

Samarbetet med SFV kring projektet NOiO (Ny Opera i Operan) har pågått intensivt under hela året och en rapport kring projektdefinition och ritningar lämnades i december in till Kulturdepartementet. Stockholms stad beslutade att projektet skulle tas till samråd i mars 2020. Operan avvaktar beslut kring fortsättningen av arbetet med projektet.

Operans arbete med att effektivisera verksamheten pågår kontinuerligt, så även under 2019.

Jag vill tacka Operans alla medarbetare som bidragit till ännu ett fantastiskt år, konstnärligt och utvecklingsmässigt sett, vilket resulterat i publik framgång. Tack även till Operans styrelseordförande och ledamöter för gott samarbete!

Avslutningsvis vill jag nämna den situation vi befinner oss i på grund av Corona-viruset. Effekterna av inställda föreställningar ger stora problem, dels genom förlorade intäkter, dels genom ingångna avtal som måste omhändertas med respekt för motparten. Vår bransch består till stor del av frilansande artister som nu ser sig arbetslösa och utan inkomster, vilket även gäller timanställda inom flera yrkesområden. Bortfallet av biljettintäkter kräver kompensation från ägarhåll och kapitalet behöver stärkas omgående för att klara fasta kostnader beroende på hur länge krisen fortsätter. Vi informerar vår ägare kontinuerligt om situationen. De ekonomiska konsekvenserna kan bli mer eller mindre långvariga beroende på hur lång tid det tar för konsumenten att återfå förmågan till konsumtion. För Operan är det viktigt att kunna förbereda för nästa säsong och därför inte förlora medarbetare som skulle omöjliggöra detta.

Birgitta Svendén

Vd/Operachef

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Kungliga Operan AB (Operan) är Sveriges nationalscen för opera och balett grundad 1773 och med det nuvarande Operahuset invigt 1898. Operan är ett helägt statligt aktiebolag som återrapporterar till regeringen i enlighet med ett regeringsbeslut (regleringsbrev). Regeringens riktlinjer för statens bidrag 2019 är i princip oförändrade sedan föregående år och har sålunda varit att Operan ska vara den i Sverige ledande institutionen inom opera och balett och som nationalscen vara ett föredöme för andra vad gäller utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder. Operan ska kunna hävda sig väl i jämförelse med de främsta scenerna utomlands och i det internationella samarbetet.

Nyckeltal (mkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Antal produktioner	21	20	20	25	22
Antal premiärer	9	7	8	11	9
Beläggningsgrad stora scenen	91%	91%	96%	89%	93%
Antalet föreställningar stora scenen	207	188	186	204	201
Antal besökare föreställningar och övriga aktiviteter	301 400	290 500	297 103	286 064	296 807
Nettoomsättning	112,5	99,2	106,9	103,7	98,7
Statliga bidrag	508,2	495,3	466,1	452,9	439,3
Egenfinansiering	18%	17%	19%	19%	18%
Eget kapital	39,2	34,6	25,1	26,4	26,7
Soliditet	12%	10%	10%	10%	9%

2019 blev återigen ett framgångsrikt och intensivt år med höga publiksiffror och en hög snittbeläggning. Operan har arbetat fokuserat med att nå ut till en större publik och har spelat fler föreställningar än på senare år och haft fler besökare än någonsin, drygt 300 000, till sina föreställningar och aktiviteter och en snittbeläggning om 91 procent på föreställningarna på stora scenen.

Under året har Operan också arbetat med att nå ut med sin barn- och ungdomsverksamhet utanför Operahuset och gästspelat i både Malmö och Sundsvall samt fortsatt sin satsning på att nå nya publikgrupper och bredda sin publik.

2019 har även präglats av det fortsatta arbetet med Operans digitala satsning, som dels siktar på att digitalt sprida Operans föreställningar till en större, bredare och ny publik, genom exempelvis sändningar till äldreboenden, men också att genom digital teknik, såsom Virtual Reality och Augmented Reality, skapa ett ökat intresse för Operans konstformer, med fördel hos den yngre publiken. Den digitala satsningen kommer att pågå även framöver och sättet att sprida Operans scenkonst via olika digitala plattformar ses som en självklar distributionskanal för Operans verksamhet. För att möjliggöra detta måste dock problematiken kring att klarera upphovsmännens och de medverkandes rättigheter lösas eller åtminstone avsevärt förenklas. Ett arbete i branschen kring detta har pågått även under 2019.

Sedan #metoo-upproppet hösten 2017 har det pågått ett målinriktat förändringsarbete av kulturen inom branschen där fokus har varit och är att eliminera trakasserier och diskriminerande maktstrukturer samt stävja den inom branschen utbredda tystnadskulturen. Operan har under 2019 fokuserat på att utveckla medarbetar- och ledarskapet hos sina medarbetare med syfte att skapa en inkluderande arbetsmiljö utan trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminerande maktstrukturer.

Operan har under hela 2019 fortsatt att intensivt arbeta vidare tillsammans med Statens fastighetsverk (SFV) kring projektet en "Ny Opera i Operan" vars syfte är att Operahuset, genom en ombyggnation/renovering, ska kunna bidra till en bättre arbetsmiljö och att utveckla den konstnärliga verksamheten samt möta kraven på en modern nationalscen som är mer tillgänglig och öppen för sina besökare. SFV har nu lämnat en beskrivning av projektet till Stadsbyggnadsnämnden i Stockholm som givit klartecken för att gå vidare med planarbete och samråd med de intressenter som berörs av projektet inför beslut om ny detaljplan. I dagsläget planerar SFV att ombyggnationen/renoveringen av Operahuset påbörjas och Operan flyttar ut år 2023.

Under 2019 har Operan tillsammans med Dramaten arbetat vidare med etableringen av nya verkstäder och ateljéer med anledning av att dagens fastighetsägare i Gäddviken sagt upp nuvarande hyresavtal. Ambitionen är att i så stor utsträckning som möjligt ha gemensamma lokaler med Dramaten för att minska antalet totala kvadratmetrar och därmed minska hyreskostnaderna. Att dela lokalerna ska också ge möjlighet till större gemenskap och ett utvecklat samarbete mellan de två teatrarna. Ett nytt hyresavtal tecknades i februari 2020 med tillträde till nya lokaler år 2024 i Flemingsberg, Huddinge.

Operan har upprättat en hållbarhetsrapport i enlighet med Årsredovisningslagen vilken återfinns på sidan 34.

FÖRESTÄLLNINGSVERKSAMHETEN

Operan har under 2019 spelat 207 föreställningar på stora scenen. Dessa har bestått av 19 olika produktioner inför mer än 180 000 besökare. Räknas även turnéer, gästspel, barn- och ungdomsföreställningar på Rotundan och på Confidencen samt besökare på live-sändningar via Folkets Hus och Parker in, har Operans föreställningar nått närmare 248 000 besökare och tillsammans med visningar, introduktioner och öppna repetitioner med mera, har Operan totalt mött mer än 300 000 besökare.

När Dagens Nyheter skulle välja ut en händelse under kulturåret 2019 föll valet på föreställningen *Eskapist*, som koreografen Alexander Ekman skapat för Kungliga Baletten. DN: "prentiöst, underhållande, finkulturellt, intellektuellt och tokroligt samtidigt. Ekman lyckades få såväl människor som alltid går på dans som människor som aldrig går på dans att känna sig välkomna."

Andra premiäruppsättningar som liksom *Eskapist* fick ett positivt mottagande av både publik och press var operapremiärerna av Karol Szymanovskijs *Kung Roger* och Franz Schrekers *Der ferne Klang*, båda sällan spelade verk. *Kung Roger*, i regi av Mariusz Trelinski, var en samproduktion med Teatr Wielki i Warszawa.

Operan satsade under 2019 också på nya uppsättningar av de populära operorna *Carmen* och *La Traviata*. Båda dessa 1800-talsklassiker fick med regissörerna Johanna Garpe (*Carmen*) och Ellen Lamm (*La Traviata*) uppdaterade tolkningar, relevanta för vår tid.

Kungliga Baletten har som enda dansinstitution i Sverige i sitt uppdrag att uppföra klassisk balett samt nya moderna genreöverskridande dansverk. Att som ledande nationell institution arbeta med både klassiska traditionella verk parallellt med nyskapande moderna verk ställer höga krav på såväl dansarna som det egna teamet. Under året har totalt fyra verk tillkommit till Operans dansrepertoar; *Suite en Blanc* av Serge Lifar, *Je t'attends, je t'attends, je t'attends* av Jérémie Bélingard (båda som en del av programmet *Dancing Forward*), *Eskapist* av Alexander Ekman och *Processen* av Jiří Bubeníček. De tre sistnämnda verken skapades direkt för Kungliga Baletten och var en del i Operans satsning att fortsatt presentera moderna

dansverk som ligger i framkant vad gäller förnyelse inom danskonsten. Vidare hölls den klassiska balettkonsten levande med utsålda klassiker som *Giselle* och Pär Isbergs mycket populära tolkning av *Nötknäpparen*.

2019 var återigen ett intensivt och framgångsrikt år för Operans barn- och ungdomsverksamhet och under året hade Unga på Operan premiär av operan *Orlando* på 1700-tals-teatern Confidencen i Solna för tonåringar i åldern 13–15 år. Operan hade Händels musik som grund, men med ny text på svenska av Sophie Helsing och ny musik av Johan Ramström som vävts samman med Händels. Alla skolklasser som köpt biljett till föreställningen fick en gratis workshop tillsammans med Unga på Operans pedagoger. Föreställningen mottogs övervägande med mycket fin kritik och var med som ”Bäst på Scen” i Svenska Dagbladets lista.

Det kan särskilt uppmärksammas att två av UpO:s produktioner via turnéer och gästspel nådde publik långt utanför Stockholm. Pija Lindenbaums *När då då* nådde publik utanför Stockholm genom att vara utvald att spela på Scenkonstbiennalen i Sundsvall/Härnösand under våren 2019 och även visas på SVT under hösten. *Myriader av världar*, en föreställning som riktar sig till bebisar, var under året inbjuden till gästspel i såväl Hongkong som en teaterfestival i norska Kristiansand samt till Malmö Opera för en längre spelperiod.

DIGITALISERING

Kungliga Operan har under 2019 arbetat med den digitala satsningen som möjliggjorts av regeringens extra tillskott (5 mkr per år 2018–2020). Genom satsningar på digitalt tillgängliggörande kunde arbetet fortsätta främja tillgång till scenkonst av hög kvalitet i hela landet, bland annat genom sändningar av föreställningar i Folkets Hus och Parkers digitala biografnätverk, till äldreboenden i samarbete med Betaniastiftelsen samt via operaplattformen OperaVision.

Operan har under 2019 gått vidare i sin utveckling och startat upp implementering av den egna playkanalen ”Operan Play”. Under 2019 har plattformen testat att sända ut föreställningar till vårdhem och äldreboenden, vilket har varit mycket uppskattat och en viktig milstolpe för Operan Play under året. Inom en nära framtid är förhoppningen att låta publiken via Operan Play, se föreställningar från stora scenen, ta del av filmer bakom scenen och uppleva möten med husets artister, musiker och konstnärliga team. Målet är att publiken ska kunna ta del av så mycket som möjligt av verksamheten, oavsett var de befinner sig.

I samband med den digitala satsningen arbetar Operan aktivt med intern kompetensutveckling inom broadcast och att utveckla arbetsmetoder för framtagandet av programformat med ny teknik. Detta har resulterat i att Operan idag har en hög teknisk nivå som är mycket efterfrågad i branschen.

Kungliga Operan har sedan 2017 använt sig av banbrytande AR-teknik för att bygga in visuella effekter och ljudupplevelser i säsongsprogrammet. Med musik, tal och 3D-effekter ges användaren möjlighet att på ett enkelt sätt få inblick i Kungliga Operans värld och under 2019 nominerades säsongsprogrammet både till Publishingpriset och till Clio Creativity Award 2019. I december avgjordes Cliogalan i Los Angeles och Kungliga Operan tilldelades Clio Creativity Bronze Award.

Vad gäller digitalisering kan också nämnas att Kungliga Operans pilotprojekt med det moderna dansverket *Half Life* som spelades in 2018 med en mycket avancerad Virtual Reality-teknik, även under 2019 har varit efterfrågat och representerat Operan på över 15 olika internationella filmfestivaler, däribland Féstivale de Cannes.

Förutom ett antal sändningar av Kungliga Operans föreställningar via Folkets Hus och Parkers digitala biografnätverk och den europeiska plattformen OperaVision har fyra av Operans

föreställningar sänts i Sveriges Radio och två föreställningar i Sveriges Television. Inom Operans digitala satsning har utvärderingar och analyser av tidigare års arbete, framtagande av strategier och måltal, teknikutveckling, teknikinvesteringar, innehålls-/produktutveckling, målgruppsundersökningar gjorts och samarbetskontakter med exempelvis Dramaten och Riksteatern och utanför Sveriges gränser såsom med OperaEuropa, har tagits. Ett stort arbete har också lagts på att försöka hitta sätt att hantera rättighetsproblematiken med anledning av målet om ökad spridning och tillgänglighet via digitalisering – ett arbete som pågår generellt i branschen.

LOCKA NYA BESÖKARE

Operans vision är att som nationalscen för opera och balett vara tillgänglig för alla och beröra med starka känslor. Den öppenhet som Operan generellt arbetar med har som mål att dela med sig av den bredd av verksamhet som Operan har. Att ge smakprov från repertoaren på utomhusscener samt att öppna upp repetitionsarbetet har varit mycket framgångsrikt för att öka in-sikten kring Operans verksamhet och något som kommit att bli en återkommande aktivitet.

Genom årligt återkommande evenemang, som nationaldagsfirandet i Hagaparken, den välbesökta och omtyckta Kulturnatten och den årliga utomhuskonserten på Gustav Adolfs torg, når Operan personer som vanligtvis inte besöker Operan. Samarbetet med Parkteatern är även ett uppskattat och återkommande evenemang och 2019 fick en rekordpublik i Vita-bergsparken bland annat se ett utdrag ur baletten *Giselle*.

För att nå en ny och bredare publik har Operan under 2019 haft ett par genrepsevenemang som specifikt riktat sig mot personer som sällan eller aldrig varit på Operan; Verdis opera *La traviata*, och baletten *Processen* – två evenemang som blev dokumenterat uppskattade.

Välbesökta och uppskattade arrangemang var liksom tidigare år de sommarkonserter som etablerat Operans Kungliga foajé som en intim och väl fungerande konsertlokal. Parallellt med dessa konserter pågick verksamheten med svenska och engelska guidade visningar, i år med Konsten på Operan som tema, samtidigt som restaurangerna var öppna under sommar-månaderna, något som har varit uppskattat av såväl stockholmare som tillresta turister.

Operan söker ständigt efter ny publik och inom ramen för OperanXtra arrangerades under 2019 en rad program för att nå nya publikgrupper. OperanXtra:s program har också filmats och lagts ut i Operans digitala kanaler för att nå en större publik. Genom Operans samarbete med Stockholms Universitet och serien *Öppna föreläsningar* nåddes en yngre publik av studenter från de olika forskningsdiscipliner som föreläsarna representerade. Även genom samarbetet med Dramaten, dels introduktioner i Operans Guldfoajé, dels på Dramaten, nådde Operan nya publikgrupper.

Mycket uppmärksammat blev även syntgruppen Kites två utsålda spelningar som genomfördes tillsammans med musiker från Kungliga Hovkapellet och som lockade ny publik.

KULTURARV

Genom att spela klassiker likaväl som moderna och nyskapande verk tar Operan tillvara det befintliga kulturarvet samtidigt som det nya arvet skapas. En medvetenhet om kulturarvet är en förutsättning för utveckling. På operasidan har det under 2019 handlat om uppsättningar av klassiker som exempelvis *Carmen*, *Rigoletto*, *La Bohème*, *Don Giovanni* och *Trollflöjten* men även premiärer på mindre kända 1900-talsverk, som också är en del av ett kulturarv, som *Kung Roger* och *Der ferne Klang*.

Det kan i detta sammanhang nämnas att den nyskrivna operan *Dracula* som hade urpremiär 2017, repriserades 2019 och även denna gång blev det en utsåld publiksuccé som lockade många förstagångsbesökare. Det kan glädjande konstateras att detta nybeställda verk kan bli en del av det nya kulturarvet som skapas åt kommande generationer.

Kungliga Baletten har under 2019 verkat för att Alexander Ekmans nyskapade *Eskapist* och Jiří Bubeníček's *Processen* kan bli en del av ett kulturarv liksom att hålla den klassiska balettkonsten levande med odödliga klassiker som *Giselle* och *Nötknäpparen*.

HANTVERKSSKICKLIGHET

För att kunna presentera produktioner av hög konstnärlig kvalitet krävs också en hög kvalitet vad gäller bland annat dekor, rekvisita, kostymer och peruker och Operans kunskap inom dessa områden omfattar flerhundraåriga metoder fram till den senaste spetstekniken. På Operan finns en stor samlad kompetens inom områden som ljus och ljud, måleri, skulptering, tapetsering, vakuumpress, snickeri, snideri, smideri, kostym, peruk, mask, färgeri samt sko- och hattmakeri. Operan fortsätter att vidmakthålla och utveckla hantverksskickligheten och etableringen av de nya moderna verkstäderna och ateljéerna i Flemingsberg med planeerat tillträde 2024 kommer kunna ge bättre och mer effektiva förutsättningar för detta.

Då utveckling ständigt sker och teatern utrustas med modernare teknisk utrustning såsom nya teatermaskinerier, ställs även nya, höga krav på förmågan att hantera sceneriernas alla delar, inklusive akustik, ljussättning och förvandlingsfunktioner, samtidigt som arbetsmiljöns kvalitet sätts mer i fokus.

KVALITETSSATSNINGAR PÅ SCENKONSTOMRÅDET

I enlighet med regeringens riktlinjer till Operan för 2019 ska Operan särskilt redovisa vilka kvalitetsstärkande insatser inom scenkonstområdet som gjorts under året.

Övergripande kan sägas att medlen har använts till verksamhet som främjar utveckling, förnyelse och kompetensutveckling inom scenkonstområdet. Detta har bland annat inneburit att en del av dessa medel har använts för att höja dansarnas löner. I övergången från förmånsbestämd till premiebestämd pension kompenseras dansarna med en 10-procentig höjning av lönerna för att öka dansaryrkets attraktivitet. Höjningen av lönerna kommer att belasta de årliga utgifterna framöver och har alltså under 2019 inbegripits i de medel som avsatts för kvalitetssatsningar på scenkonstområdet.

Detsamma gäller för kostnader avseende kompetensutveckling som skett dels genom ledarskapsprogram för chefer och specialister men även mindre individanpassade utbildningar och studieresor för att stärka den konstnärliga kvaliteten och utveckla Operans verksamhet.

Medel har även använts för att bidra till utvecklingen av opera- och balettkonsten genom att skapa och presentera nya verk för Operans repertoar. Som exempel kan nämnas att de tjeckiska bröderna Jiří och Otto Bubeníček, för första gången i danshistorien skapade en balett utifrån Frans Kafkas mest kända verk *Processen* åt Kungliga Baletten, vilken även en av de mest omtalade koreograferna i världen idag, Alexander Ekman, gjorde genom, *Eskapist* samt att operan *Orlando* skapades för att spelas för barn och unga på Confidencen.

Medel har även använts för att främja utvecklingen genom att Operan regelbundet presenterar konserter, turnéer med mera samt "Barnlördagar" och barnföreläsningar i samband med sport-, påsk- och höstlov för att göra operahuset tillgängligt för yngre publikgrupper.

VERKSAMHETEN I SIFFROR 2019

Plats/uppsättning/aktivitet 2019 (2018; 2017)	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning % ¹
Föreställningar stora scenen				
OPERA				
Askungen	Nypremiär	10	5 846	56%
Carmen	Premiär	18	20 213	100%
Der ferne Klang	Premiär	9	6 502	70%
Don Giovanni	Nypremiär	9	7 991	86%
Dracula	Nypremiär	9	9 038	97%
Eugen Onegin	Nypremiär	7	4 346	60%
Glada änkan	Repris	11	7 079	62%
Karmelitsystrarna	Nypremiär	6	5 422	87%
Kung Roger	Premiär	8	5 946	72%
La Bohème	Repris	10	9 463	91%
La Traviata	Premiär	9	9 378	100%
Rigoletto	Repris	8	9 042	100%
Trollflöjten	Nypremiär	13	12 003	89%
Summa opera stora scenen		127 (116; 122)	112 269 (103 428; 119 258)	
Genomsnitt opera stora scenen			884 (892; 978)	85% (86; 94)
BALETT				
DANCING FORWARD	Premiär	10	6 473	75%
Eskapist	Urpreniär	10	10 433	100%
Giselle	Nypremiär	12	8 855	86%
Noces/Agon/Våroffer	Premiär	11	9 432	93%
Nötknäpparen	Repris	19	21 468	100%
Processen	Urpreniär	10	5 891	69%
Summa balett stora scenen		72 (65; 60)	62 552 (55 303; 50 219)	
Genomsnitt balett stora scenen			869 (851; 837)	100% (99; 97)
ÖVRIGT stora scenen				
Eroica – konsert		1	931	90%
Kite på Kungliga Operan		2	2 303	100%
Kulturnatten – Dans med Kungliga Baletten		1	1 200	100%
Kulturnatten – Smakprov nya säsongen		2	2 350	100%
Kulturnatten – Upplev Operan på film		1	1 000	97%

¹ Lyssnarplatser används, vilket medför att beläggningsgraden de facto överstiger 100 procent på två balettföreställningar. Detta justeras/avrundas ned till 100 procent.

Plats/uppsättning/aktivitet 2019 (2018; 2017)	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Nyårskonsert		1	1 134	100%
Summa övrigt stora scenen		8 (7; 4)	8 918 (7 208; 4 661)	
Totalt antal föreställningar och besökare stora scenen		207 (188; 186)	183 739 (165 939; 174 138)	
Genomsnitt stora scenen			892 (892; 936)	91% (91; 96)
Föreställningar Rotundan, Guldfoajén och övriga scener i Operahuset				
Myriader av världar (Rotundan)	Nypremiär	34	722	96%
Brasskonsert		1	110	100%
Cellokonsert – The World is (Y)ours		1	104	87%
Golinski hyllar Moniuszko		1	86	91%
Julkonsert	UpO	2	240	100%
Kammarkonsert		1	101	67%
Med Johanna och David in i musiken	UpO	1	35	29%
Med Ludvig och Karin in i musiken	UpO	5	397	66%
Med SKH in i musiken	UpO	8	824	86%
Med Sanna och Karin in i musiken	UpO	1	66	55%
Med Sebastian och Karin in i musiken	UpO	1	71	59%
Kulturnatten – Operapopup		4	1 050	100%
Lunchkonsert		77	4 964	90%
Sommarkonsert		27	1 924	83%
Summa övriga scener Operahuset		164 (176; 230)	10 694 (14 152; 16 367)	
Turnéer och gästspel i Sverige				
Barnlördag med Kungliga Operan på Gränslandet	UpO	2	193	
Giselle – Vitabergsparken		1	5 100	
Myriader av världar – Malmö	UpO	29	950	
Nationaldagen i Hagaparken		1	28 000	
När då då – Sundsvall	UpO	2	246	
Orlando – Ulriksdals slottsteater	Urpreniär	19	2 406	96%
Kulturfestivalen – Konsert Gustav Adolfs torg		1	10 480	
Tonsättarfestival – Stockholms konserthus		1	118	
Summa turné och gästspel Sverige		56 (37; 20)	47 493 (50 754; 50 286)	

Plats/uppsättning/aktivitet 2019 (2018; 2017)	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Turnéer och gästspel utomlands				
Myriader av världar – Assitej	UpO	4	310	
Myriader av världar – Hong Kong	UpO	18	669	
Summa turné och gästspel utomlands		22 (0; 0)	979 (0; 0)	
Totalt antal föreställningar och besökare		449 (401; 436)	242 905 (230 845; 240 791)	
Övriga aktiviteter				
Öppna repetitioner, visningar, introduktioner, opera- och ba- llettkvartar, samtal, workshops, skolverksamhet med mera		1 012	53 695	
Summa övriga aktiviteter		1 012 (1 030; 916)	53 695 (50 392; 39 296)	
Digitala biosändningar				
Carmen		1	3 234	
Glada änkan		1	1 551	
Summa digitala sändningar		2 (4; 2)	4 785 (9 216; 17 016)	
Totalt antal föreställningar, digitala sändningar, övriga aktiviteter och besökare		1 463 (1 435; 1 354)	301 385 (290 453; 297 103)	
Barn- & Ungdomsföreställningar stora scenen				
Dracula	Nypremiär	1	816	79%
Nötknäpparen	Repris	19	21 468	100%
Trollflöjten	Nypremiär	1	969	84%
Barn- & Ungdomsföreställningar i Rotundan				
Myriader av världar	Nypremiär	34	722	96%
Barn- & Ungdomskonserter i Guldfoajén och övriga scener i Operahuset				
Julkonsert	Barnlördag med konsert	2	240	100%
Konsert med Johanna och David in i musiken	Barnlördag med konsert	1	35	29%
Konsert med Ludvig och Karin in i musiken	Barnlördag med konsert	5	397	66%
Konsert med SKH in i musiken	Barnlördag med konsert	8	824	86%
Konsert med Sanna och Karin in i musiken	Barnlördag med konsert	1	66	55%
Konsert med Sebastian och Karin in i musiken	Barnlördag med konsert	1	71	59%

Plats/uppsättning/aktivitet 2019 (2018; 2017)	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Barn- & Ungdomsturnéer och gästspel i Sverige				
Barnlördag med Kungliga Operan på Gränslandet		2	193	
Myriader av världar – Malmö		29	950	
När då då – Sundsvall		2	246	
Orlando – Ulriksdals slottsteater	Urpremiär	19	2 406	96%
Barn- & Ungdomsturnéer och gästspel utomlands				
Myriader av världar – Assitej		4	310	
Myriader av världar – Hong Kong		18	669	
Summa föreställningar och besökare		147 (108; 124)	30 382 (35 303; 30 378)	
Övriga Barn- & Ungdomsaktiviteter				
Introduktioner för barn, skolvisningar, barnlördagar med visningar alternativt prova på balett, lovaktiviteter, lärarkvällar, externt finansierade samarbeten, El Sistema med mera.		569	17 049	
Totalt antal föreställningar och aktiviteter inom barn- och ungdomsverksamheten		716 (721; 596)	47 431 (53 981; 42 946)	

Aktivitet 2019 (2018; 2017)	Antal	Intäkter mkr	Kostnader mkr
Opera, balett, konserter mm			
Föreställningar, digitala biosändningar och övriga aktiviteter	786 (750; 759)	87,9 (76,8; 83,7)	402,2 (398,7; 391,2)
Turné och gästspel	3 (8; 19)	0,4 (0,9; 3,3)	0,8 (1,4; 3,8)
Summa	789 (758; 778)	88,3 (77,7; 87,0)	403,0 (400,1; 395,0)
Barn- och ungdomsverksamhet (UpO)			
Föreställningar och övriga aktiviteter	600 (649; 578)	0,3 (0,8; 0,77)	6,9 (10,3; 9,5)
Turné och gästspel	74 (28; 6)	1,9 (1,8; 0,01)	5,6 (1,4; 0,1)
Summa	674 (677; 578)	2,2 (2,6; 0,78)	12,5 (11,7; 9,63)

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets resultat uppgår till 4,6 mkr (9,4 mkr). Bruttoomsättningen uppgår till 620,7 mkr (594,5 mkr) varav bidrag från staten uppgår till 508,2 mkr (495,3 mkr) och övriga intäkter till 112,5 mkr (99,2 mkr). Operan erhåller riktade bidrag för kostnader uppkomna inom ramen för renowering av operahuset, projektet en Ny Opera i Operan (NOiO) och under 2019 har 16,7 mkr (17 mkr) intäktsförts.

Biljettintäkter inklusive turnéintäkter uppgår till 88,3 mkr (76,7 mkr).

Det egna kapitalet uppgår vid utgången av 2019 till 39,2 mkr (34,6 mkr).

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 11,7 mkr (30,8 mkr). Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -11,7 mkr (-46,1 mkr).

Operan har för räkenskapsåret 2019 ett icke utnyttjat skattemässigt underskottsavdrag uppgående till 3,2 mkr.

VÄSENTLIGA EKONOMISKA HÄNDELSE R UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS SLUT

LOKALER – OPERAHUSET

Operan har under hela 2019 fortsatt att intensivt arbeta vidare tillsammans med Statens fastighetsverk (SFV) kring projektet NOiO utifrån den förstudie som lämnades till regeringen i maj 2015. I förstudien lämnades ett förslag på en ombyggnation/renovering för att få ett operahus som kan möta arbetsmiljökrav och de krav som ställs för en modern nationalscen samt hur en renovering kan bidra till att utveckla den konstnärliga verksamheten och göra Operahuset mer tillgängligt och öppet för publiken. I dagsläget planeras ombyggnationen/renoveringen av Operahuset att påbörjas och Operan flytta ut år 2023.

Regeringen har hittills fattat beslut om projektering fram till systemhandling för renoveringen och ombyggnationen av Operahuset och besked kring nästa steg i detta projekt inväntas från regeringen.

Renoveringen av scenens övermaskineri påbörjades redan 2017 med hänsyn till bland annat arbetsmiljörisker som inte kunde invänta den större renoveringen. Renoveringen av övermaskineriet beräknas vara genomförd hösten 2020.

LOKALER – VERKSTÄDER OCH ATELJÉER

Under 2019 har Operan tillsammans med Dramaten arbetat vidare med etableringen av nya verkstäder och ateljéer med anledning av att dagens fastighetsägare Vasakronan i Gäddviken aviserat att bostäder kommer att byggas på området. Avtalet med Vasakronan har förlängts till 2024-06-30 då Operans och Dramatens verkstäder kommer att flytta till nybyggda lokaler i Flemingsberg. Detta ger teatrarna möjlighet att fortsätta hålla samma höga konstnärliga kvalité även i framtiden samt att vara en viktig aktör för hantverksskickligheten i Sverige.

PENSIONER

Per den 1 januari 2015 upphörde den så kallade PISA-förordningen (som innebar ett så kallat förmånsbaserat pensionssystem med lägre pensionsåldrar för olika konstnärliga yrkesgrupper) och som tidigare reglerat scenkonstbranschens pensionslösningar. Ett nytt pensionsavtal blev klart under våren 2015 och avser ett avgiftsbestämt pensionssystem kompletterat med ett omställnings- och karriärväxlingsavtal som delvis ersätter det gamla systemet med lägre pensionsålder för konstnärliga grupper.

Det gamla systemet fasas ut med femåriga övergångsregler och Operan har 39 medarbetare som omfattas av detta varav merparten utgör konstnärlig personal och 16 personer har uppnått möjlig pensionsålder. Konstnärlig personal har möjlighet att gå i pension vid en lägre pensionsålder, men det måste dock beaktas att dessa personer i enlighet med Lagen om anställningsskydd (LAS) har rätt att fortsätta sin anställning till 68 års ålder. Delar av Operans konstnärliga personal (sångare och dansare) kan dock inte med bibehållen konstnärlig kvalitet, ofta på grund av fysiska skador, utföra sina arbetsuppgifter fram till 68 års ålder. Med anledning av detta krävs ett fortsatt omfattande och resurskrävande arbete för att främja omställning, exempelvis genom aktivt omställningsstöd samt för att hitta individanpassade omställningslösningar för den konstnärliga personal som fortfarande omfattas av det gamla systemet.

Det är fortfarande oklart hur de nya pensionsavtalen och omställningspremierna kommer att påverka den totala kostnadsbilden för Operan i framtiden. Pensionspremierna är lägre i det nya systemet, men som en konsekvens av Operans särställning avseende stora kollektiv där tidiga omställningar krävs, kommer kostnaderna för sådana att vara högre än idag. Till detta kommer behovet av att vidta kvalitetsstärkande åtgärder till följd av behovet av bland annat utveckling, förnyelse och kompetensutveckling inom branschen.

INVESTERINGAR

Periodens investeringar uppgår netto till 11,7 mkr (46,2 mkr). Operans upphandlade leverantör av övermaskineriet försattes i konkurs innan entreprenaden slutlevererats och entreprenaden har därför övergått till Operan och avskrivningar har påbörjats. Som en konsekvens av undermålig leverans och konkursen måste styr- och kontrollsystemet bytas ut sommaren 2020. Då dagens styr- och kontrollsystem ändå kommer att vara i (begränsat) bruk till och med juni 2020 har 10,2 mkr skrivits ned per 2019-12-31 och resterande 0,5 mkr kommer att skrivas av under första halvåret 2020.

I övrigt har investeringar varit främst av administrativ karaktär.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

RENOVERING AV OPERAHUSET

Regeringen har ännu inte fattat beslut om den totala finansieringen av den kommande stora renoveringen och ombyggnationen av Operahuset (NOiO), vilken är nödvändig för att Operan ska kunna verka i ett operahus som uppfyller arbetsmiljökrav samt samhällets krav på öppenhet och tillgänglighet för alla medborgare. Ombyggnationen skall vidare ge Operan möjlighet att utveckla och modernisera verksamheten. Operan har noterat att regeringen utfäster sig i budgetprop. 2016/17:1 att "Kostnadsökningar för Operan kommer att kompenseras genom medelstillskott". Operan arbetar aktivt för att säkerställa att den för Operan så viktiga ombyggnationen kommer att ske.

SLOPAT KOSTNADSAVDRAG FÖR MUSIKER OCH SÅNGARE

Operan har, liksom övriga scenkonstinstitutioner, sedan många år använt sig rutinmässigt av en avdragsmöjlighet för musiker och sångare vid beräkning av skatt och arbetsgivaravgifter. För beräkningen har man tillämpat den schablon som skatteverket angivit avseende musiker och sångartister (SKVFS 2011:22). Från 1 januari 2017 slopades denna möjlighet till avdrag, vilket ledde till ökade kostnader för Operan om cirka 9 mkr per år något som kompenseras för åren 2018–2020. För att säkerställa att Operan bibehåller dagens rika verksamhet och fortsätter att leverera avseende hela sitt uppdrag, är det viktigt att denna kostnadsökning även fortsättningsvis kompenseras genom anslag från 2021 och framåt.

BOLAGETS FÖRVÄNTADE EKONOMISKA UTVECKLING

Riksdagen har för år 2020 beslutat om ett anslag från aktieägaren till Operan om 510,5 mkr (498,1 mkr år 2019). Operan arbetar kontinuerligt med att hålla en budget i balans, men trots detta befarar Operan att för det fall Operan inte får kompensation framöver, genom exempelvis pris- och löneomräkningar (PLO) eller genom ökad annan finansiering för ökade kostnader (framförallt lönekostnader), kommer Operan inte att med bibehållen omfattning och bibehållet uppdrag kunna upprätthålla dagens höga konstnärliga kvalitet på sikt. Operan har de senaste åren uppnått positiva resultat vad gäller effektiviseringar i verksamheten och arbete kring detta pågår kontinuerligt. Med de stora finansiella åtaganden som en renovering och ombyggnation av operahuset kommer att innebära, behöver soliditeten stärkas. Detta innebär att Operans eget kapital behöver stärkas väsentligt av ägaren.

LÖNSAMHETSMÅL, KAPITALSTRUKTUR OCH UTDELNING

Operans verksamhet syftar inte till att ge ett ekonomiskt överskott. Enligt bolagsordningen medför inte aktierna rätt till utdelning, utan bolagets vinst ska, i den mån den inte balanseras, användas för att främja bolagets ändamål. Det ankommer på bolaget att genom det egna resultatet säkerställa ett kapital som ger ekonomisk stabilitet. Någon vinstutdelning från bolaget ska därför inte ske.

VINSTDISPOSITION

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel	SEK
Balanserade vinstmedel	18 963 320
Årets resultat	4 636 572
Summa	23 599 892

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så att i ny räkning överförs 23 599 892 kr.

Årsstämma för verksamhetsåret 2019 kommer att hållas den 29 april 2020.

Beträffande resultat och ställningen i övrigt, per den 31 december 2019, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys.

RESULTATRÄKNING

(tkr)

	Noter	2019	2018
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2	112 520	99 199
Statligt bidrag		508 177	495 304
Summa		<u>620 697</u>	<u>594 503</u>
Rörelsens kostnader			
Produktionskostnader		-51 246	-53 332
Personalkostnader	3,4	-418 358	-413 823
Lokalkostnader	5	-49 581	-43 769
Övriga externa kostnader	6	-71 748	-57 548
Avskrivningar	7,8	-23 619	-15 103
Summa		<u>-614 552</u>	<u>-583 575</u>
Rörelseresultat		6 145	10 928
Ränteintäkter		4	0
Räntekostnader		<u>-1 512</u>	<u>-1 495</u>
Årets resultat		4 637	9 433

BALANSRÄKNING

(tkr)

TILLGÅNGAR		2019-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	7	186 108	140 828
Pågående ny investeringar	8	0	57 247
		<u>186 108</u>	<u>198 075</u>
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		14 395	15 707
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	9 631	9 265
		<u>24 026</u>	<u>24 972</u>
Kassa och bank		109 373	123 300
Summa tillgångar		<u>319 507</u>	<u>346 347</u>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital, 500 aktier à 1.000 kr		500	500
Reservfond		15 090	15 090
		<u>15 590</u>	<u>15 590</u>
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		18 963	9 530
Årets resultat		4 637	9 433
		<u>23 600</u>	<u>18 963</u>
Summa eget kapital		<u>39 190</u>	<u>34 553</u>
Avsättningar	10	2 492	2 492
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	11	86 250	134 458
Långfristig del av förutbetalt renoveringsbidrag		30 924	31 808
		<u>117 174</u>	<u>166 266</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		21 916	25 105
Övriga skulder	12	54 482	19 941
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	84 253	97 990
		<u>160 651</u>	<u>143 036</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>319 507</u>	<u>346 347</u>

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

(tkr)

	<u>Bundet eget kapital</u>		<u>Fritt eget kapital</u>		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans per 1/1 2018	500	15 090	10818	-1288	25 120
Disposition av föregående års resultat			-1 288	1 288	0
Årets resultat				9 433	9 433
Utgående balans per 31/12 2018	500	15 090	9 530	9 433	34 553

	<u>Bundet eget kapital</u>		<u>Fritt eget kapital</u>		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans per 1/1 2019	500	15 090	9 530	9 433	34 553
Disposition av föregående års resultat			9 433	-9 433	0
Årets resultat				4 637	4 637
Utgående balans per 31/12 2019	500	15 090	18 963	4 637	39 190

KASSAFLÖDESANALYS

(tkr)

	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	4 637	9 433
Avskrivningar	23 619	15 103
Realisationsresultat	0	-55
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	28 256	24 481
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	946	1 421
Minskning/ökning av leverantörsskulder	-3 189	-5 142
Minskning/ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder	-14 329	10 042
Kassaflöde från den löpande verksamheten	11 684	30 802
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	7,8 -11 652	-46 154
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	92
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-11 652	-46 062
Finansieringsverksamheten		
Ökning/minskning av långfristig skuld	-13 959	82 943
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-13 959	82 943
Årets kassaflöde	-13 927	67 683
Likvida medel vid årets början	123 300	55 617
Likvida medel vid årets slut	109 373	123 300

NOTER

(tkr)

1 REDOVISNINGSPRINCIPER OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmän information

Kungliga Operan AB med organisationsnummer 556190-3294 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm. Adressen till bolaget är Kungliga Operan AB, Box 16094, 103 22 STOCKHOLM. Operan är nationalscen för opera och balett. Koncernförhållande föreligger ej. Bolaget ägs till 100% av svenska staten. Bokslutsdagen är 31/12 2019 och den finansiella rapporten är upprättad för räkenskapsåret 1/1 - 31/12 2019. Redovisningsvaluta är svenska kronor och beloppsformat är tkr om ej annat anges.

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3").

Enligt Regeringens riktlinjer från den 29 november 2007 för extern rapportering för företag med statligt ägande ska IFRS (International Financial Reporting Standards) tillämpas. IFRS tillämpas inte och beslutet baseras på att IFRS-regelverket är anpassat för stora börsnoterade koncerner och skulle inte ge en tydligare bild av företagets verksamhet.

Intäktsredovisning

Löpande bidrag från staten intäktsredovisas som huvudregel i takt med utbetalning. I de fall bidraget är villkorat med någon typ av prestation, sker dock intäktsredovisning först när prestationen sker. Detta gäller specifikt för tillkommande bidrag från staten för att finansiera investeringar, underhåll och reparationer enligt särskild investeringsplan. Denna del av bidraget intäktsredovisas direkt för de fall det nyttjas för underhåll och reparationer. Om bidraget istället nyttjas för investeringar intäktsredovisas bidraget i takt med avskrivningar på den underliggande investeringen. I balansräkningen redovisas ej nyttjat bidrag som förutbetalad intäkt. I de fall denna till viss del är långfristig framgår detta av not.

Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Detta innebär att föreställningsanknutna kostnader inte aktiveras. Biljettintäkter och turnéintäkter intäktsförs i samband med att föreställning ges.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla Operan samt inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som Operan har fått.

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla Operan och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som Operan har fått.

Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas som skuld.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m.m. samt pensioner redovisas i takt med intjänande. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har båda dessa pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånen intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premien erläggs.

Förmånsbestämda pensionsplaner

För förmånsbestämda pensionsförpliktelser har företaget en förpliktelse att lämna överenskomna ersättningar till nuvarande och tidigare anställda. Operan bär i allt väsentligt risken att ersättningarna kommer kosta mer än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk). Investeringsrisk föreligger även om tillgångarna är överförda till ett annat företag. Den förmånsbestämda ålderspensionen är en del i det statliga tjänstepensionsavtalet PA 03. Detta pensionsystem är under avveckling och har ersatts med en avgiftsbestämd plan.

Materiella anläggningstillgångar

Redovisning sker till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Maskiner och tekniska anläggningar	8-20 år
Inventarier	4-15 år

Materiella anläggningstillgångar som avser teatermaskineriet ("RTM") består av betydande komponenter och delas upp på dessa komponenter. Respektive komponent skrivs av separat över dess uppskattade nyttjandeperiod;

Maskinfackverk	50 år
Mekanik och byggkonstruktion	15-40 år
Mekaniska drivteknik inklusive mjukvara	15-20 år
Operatörsnära drivteknik inklusive mjukvara	10 år

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en tillgång minskat i värde görs en bedömning av dess redovisade värde. I de fall det redovisade värdet överstiger det beräknade återvinningsvärdet skrivs det redovisade värdet omedelbart ner till detta återvinningsvärde.

Fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagens kurs.

Övriga tillgångar och skulder är värderade enligt lägsta värdets princip.

Skatter

Inkomstskatt redovisas enligt BFAR 2012:1. Kungliga Operan har ett ackumulerat skattemässigt underskottsavdrag som för taxeringsåret 2020 uppgår till 3.199.601 tkr. Ingen uppskjuten skattefordran redovisas, syftet med Operans verksamhet är inte att redovisa vinst och därmed bedöms inte det skattemässiga underskottet kunna nyttjas.

2 Nettoomsättning	2019	2018
Receivemedel	86 364	73 813
Turnéer	1 900	2 910
Sponsorintäkter och donationer	6 932	5 737
Övriga intäkter	17 324	16 739
	112 520	99 199

3 Personalredovisning

	2019	varav	2018	varav
Medeltalet anställda	Antal anställda	procent män	Antal anställda	procent män
Totalt	602	47	607	50

Antal anställda redovisas i årsarbetare, dvs. den tjänstgöring som en heltidsarbetande utför under ett år.

Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen	2019-12-31	2018-12-31
Kvinnor:		
styrelseledamöter	4	4
övriga ledande befattningshavare inkl. vd	8	8
Män:		
styrelseledamöter	3	3
övriga ledande befattningshavare inkl. vd	2	2

Löner, andra ersättningar m.m.	2019	Soc. kostnader	2018	Soc. kostnader
	Löner och andra ersättningar	(varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	(varav pensionskostnader)
Totalt	278 393	134 474 (29 249)	274 967	134 566 (30 258)

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter och anställda	2019	Övriga anställda	2018	Övriga anställda
	Styrelse, vd och ledande befattningshavare (varav tantiem och dylikt)		Styrelse, vd och ledande befattningshavare (varav tantiem och dylikt)	
Totalt	11 140 (0)	267 253	10 439 (0)	264 528

4 Ersättningar till ledande befattningshavare samt styrelse

Årsstämman fastställde i april 2019 riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Riktlinjerna bygger på de riktlinjer som regeringen utfärdat om anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande.

	Lön		Förmåner		Pensionskostnader	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Birgitta Svendén, vd/operachef	1 753	1 724	0	0	519	506
Maria Bratt, vice vd/CFO	1 219	1 184	99	86	393	381
Nicolas Le Riche, Balettchef	1 097	1 059	0	0	223	213
Anna Karinsdotter, Chef Unga på Operan	840	744	0	0	147	120
Jonas Collsiö, Teknisk chef	1 294	1 067	0	0	345	273
Catarina Falkenhav, Kommunikationschef	960	902	0	0	186	173
Petra Kron Forsling, HR-chef	847	774	0	0	141	120
Helena Sköldborg, Chefsjurist	1 002	964	0	0	191	185
Helle Solberg, Orkesterchef	844	810	0	0	151	142
Helena Åsberg, Chefsproducent	989	939	0	0	191	178
SUMMA	10 845	10 167	99	86	2 487	2 291

Upplysning om ersättning och villkor till ledande befattningshavare

Vds förordnande har förlängts t.o.m. sommaren 2022. Lönen är bestämd med hänsyn till de pensionsutbetalningar som vd med anledning av tidigare anställning i enlighet med den s.k. PISA-förordningen (SFS 2003:56) har rätt till.

För vd betalas en premie på 30 % av den fasta lönen till en tjänstepensionsförsäkring.

Vds lön beslutas av styrelsen. För vice vd görs en löneväxling till en tjänstepensionsförsäkring.

För övriga ledande befattningshavare tillämpas branschens allmänna anställningsvillkor enligt avtal mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst. Konstnärliga chefer har tidsbegränsade anställningar.

Ersättningar till styrelsen (kr)

	2019	2018
Carlsson, Olov	36 900 kr	35 466 kr
Celsing, Anna-Karin*	0 kr	10 000 kr
Faniadis, Chrissie*	36 900 kr	23 800 kr
Halvarsson, Eva	36 900 kr	35 466 kr
Helenius Martinsson, Mira*	0 kr	11 666 kr
Hesseldahl, Morten**	11 900 kr	23 800 kr
Kasper Holten**	25 000 kr	0 kr
Naidu, Maria*	36 900 kr	23 800 kr
Olving, Lena, ordförande*	73 800 kr	47 600 kr
Rennerstedt, Kristina, ordförande*	0 kr	23 333 kr
Wikforss Örjan, fakturerat arvode T1 2018	36 900 kr	37 374 kr

* Avgått / Ny tillträd som styrelseledamot vid årsstämma april 2018

** Avgått / Ny tillträd som styrelseledamot vid årsstämma april 2019

Till styrelsens ordförande och ordinarie styrelseledamöterna utgår arvode enligt årsstämmans beslut.

Arvodet för ordförande är fastställt till 75 000 kronor per år (fg.år 71 400 kr) och till styrelseledamöter 37 500 kr per år (fg.år 35 700 kr). Fakturerat arvode inkluderar sociala avgifter.

Styrelseordföranden och övriga styrelseledamöter har inga avtal med Kungliga Operan AB om framtida pension eller avgångsvederlag.

Styrelsen – närvaro perioden 1/1–31/12 2019

Namn	Funktion	Styrelsemöte	Strategimöte	Placeringsutskott	Invald
Lena Olving	Ordförande	7/7	2/2	-	2018-04
Örjan Wikforss	Vice ordförande/ ledamot	7/7	2/2	-	2015-04
Olov Carlsson	Ledamot	7/7	2/2	3/3	2016-04
Chrissie Faniadis	Ledamot	6/7	2/2	-	2018-04
Eva Halvarsson	Ledamot	6/7	2/2	3/3	2017-04
Kasper Holten	Ledamot	4/5	1/1	-	2019-04
Maria Naidu	Ledamot	6/7	1/2	-	2018-04
Arbetsgagarrepresentanter					
Johan Edholm	Suppleant	4/5	1/1	-	2019-04
Anna Norrby	Ordinarie	5/5	1/1	-	2019-04
Maria Nyström	Suppleant	7/7	2/2	-	2018-04
Carin Ringmar	Ordinarie	4/4	1/1	-	2019-08

5 Hyresavtal

Operans två större hyresavtal avser Operahuset vid Norrström med Statens fastighetsverk (SFV) och verkstäderna i Gäddviken med Vasakronan. Operahuset har ett s.k. kostnadshyresavtal om ca 28 mkr/år, avtalet löper till 2021-12-31. Under 2019 har avräkning för åren 2018-2019 gjorts vilket inneburit en reduktion om 7 mkr, under 2018 gjordes avräkning för åren 2017-2018 vilket innebar en reduktion om 13 mkr. Hyran i Gäddviken uppgår till ca 22 mkr/år och löper till 2021-10-31. Smärre lokalytor vidareuthyrs.

	2019	2018
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	50 430	49 639
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	46 665	97 095
Förfaller till betalning senare än fem år	0	0
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	42 681	37 133

6 Ersättning till revisorer

Revisionsuppdrag	2019	2018
Ernst & Young AB	235	0
Deloitte AB	0	255
Övriga tjänster		
Ernst & Young AB	79	0
Deloitte AB	30	374
SUMMA	344	629

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning, bokföring och resultatrapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Dessutom ingår övriga uppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av granskningen.

Övriga tjänster 2018 avser bedömning och hantering av skatt och sociala avgifter för utländska gäster.

7 Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier

Maskiner/Tekniska anläggningar	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ljus/Ljud/Inspicient</i>		
Ingående anskaffningsvärde	49 746	42 137
Årets anskaffning	0	7 609
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	49 746	49 746
Ingående avskrivningar	-18 296	-13 815
Årets avskrivningar	-4 766	-4 481
Utgående ackumulerade avskrivningar	-23 062	-18 296
Restvärde enligt plan	26 684	31 450
Maskiner/ Tekniska anläggningar	2019-12-31	2018-12-31
<i>Renovering teatermaskineri (RTM)</i>		
Ingående anskaffningsvärde	110 925	106 034
Årets aktivering	64 043	4 891
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	174 968	110 925
Ingående avskrivningar	-11 124	-6 694
Årets avskrivningar	-4 744	-4 430
Utgående ackumulerade avskrivningar	-15 868	-11 124
Ingående nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivningar	-10 249	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-10 249	0
Restvärde enligt plan	148 851	99 801

Inventarier - övriga	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	98 165	93 356
Årets anskaffning	4 856	5 152
Försäljningar och utrangeringar	0	-343
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>103 021</u>	<u>98 165</u>
Ingående avskrivningar	-88 588	-83 002
Årets avskrivningar	-3 860	-5 892
Försäljningar och utrangeringar	0	306
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-92 448</u>	<u>-88 588</u>
Restvärde enligt plan	<u>10 573</u>	<u>9 577</u>
Summa maskiner/tekniska anläggningar och inventarier	<u>186 108</u>	<u>140 828</u>
8 Pågående nyinvesteringar	2019-12-31	2018-12-31
<i>Renovering teatermaskineri (RTM) samt byte av dimmeranläggning</i>		
Ingående anskaffningsvärde	57 247	29 045
Årets anskaffning	6 796	41 002
Utrangeringar	0	-300
Teatermaskineri (RTM 3), färdigställd	-64 043	0
Teatermaskineri (RTM 2), färdigställd	0	-4 891
Dimmeranläggning, färdigställd	0	-7 609
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>0</u>	<u>57 247</u>
Ingående nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivningar	0	-300
Utrangeringar	0	300
Utgående ackumulerade nedskrivningar	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa pågående nyinvesteringar	<u>0</u>	<u>57 247</u>
<i>Årets anskaffningar avser renovering av Teatermaskineriet.</i>		
9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda hyror	7 967	7 355
Övriga poster	1 664	1 910
	<u>9 631</u>	<u>9 265</u>
10 Avsättningar		
Avsättningar avser beräknade ej avtalade pensions- och omställningskostnader som bedöms uppkomma som en konsekvens av att PISA-förordningen avvecklas.		
11 Skulder till kreditinstitut	2019-12-31	2018-12-31
Investeringslån med villkorsperiod 2015-06-30--2020-06-30 (Swedbank)	43 208	52 168
Avgår; Kortfristig del (not 12)	-43 208	-8 960
Investeringslån med villkorsperiod 2018-06-15--2038-02-01 (Riksgälden)	91 250	96 250
Avgår; Kortfristig del (not 12)	-5 000	-5 000
	<u>86 250</u>	<u>134 458</u>
12 Övriga skulder	2019-12-31	2018-12-31
Personalskatter	6 274	5 901
Skulder till kreditinstitut, kortfristig del av investeringslån (not 11)	48 208	13 960
Övrigt	0	80
	<u>54 482</u>	<u>19 941</u>

13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Semesterlöneskuld, upplupna löner	6 269	8 320
Sociala kostnader inklusive pensioner	22 410	24 710
Förutbetalda biljettintäkter	34 682	30 717
Statligt bidrag för renoveringar	826	10 000
Upplupna kostnader	9 770	11 069
Omställningskostnader	332	858
Övriga förutbetalda intäkter	9 964	12 316
	<u>84 253</u>	<u>97 990</u>

14 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	2019-12-31	2018-12-31
Ställda säkerheter	<u>0</u>	<u>0</u>
Eventalförpliktelser		
Svensk Scenkonst	8 689	8 563
	<u>8 689</u>	<u>8 563</u>

15 Disposition av företagets vinstmedel

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel per 31/12 2019	SEK
Balanserade vinstmedel	18 963 320
Årets resultat	4 636 572
Summa	<u>23 599 892</u>

Styrelsen föreslår att i ny räkning balanseras 23 599 892 kronor.

16 Väsentliga händelser efter balansdagens utgång

Med anledningen av utvecklingen i Sverige avseende utbrottet av coronaviruset, covid-19, följer Operan de rekommendationer som myndigheter och regeringen ger. Operan har därför från den 14 mars 2020 ställt in all publikverksamhet. Bolaget följer utvecklingen och beslut kan komma att omprövas. Beslutet kommer att innebära negativa ekonomiska konsekvenser för bolaget men det är idag för tidigt att förutse de ekonomiska konsekvenserna i sin helhet.

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Kungliga Operan AB är ett av staten helägt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige.

Operans bolagsstyrning bedrivs dels utifrån externa ramverk som aktiebolagslagen (2005:551), statens ägarpolicy och övriga ägardirektiv och riktlinjer, svensk kod för bolagsstyrning (Koden) samt bolagsordningen och dels utifrån interna ramverk som styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktören samt interna policyer och riktlinjer.

Operan har under året följt Koden med följande undantag: Bolagsstyrningsrapporten saknar uppgift om huruvida styrelseledamöterna är oberoende i förhållande till större aktieägare. Statens ägarpolicy anger att den relevanta bestämmelsen i Koden i huvudsak syftar till att skydda minoritetsaktieägare i bolag med spritt ägande. I statligt helägda bolag saknas därför skäl för att redovisa sådant oberoende. Nominering av styrelseledamöter och revisorer sker enligt de principer som beskrivs i statens ägarpolicy och dessa ersätter då Kodens regler. Någon valberedning i Kodens mening tillämpas därmed inte på nomineringsprocessen utan drivs och koordineras istället av Enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet, se vidare under punkten Nomineringsprocessen.

Som framgår under punkten om finansiell rapportering nedan utfärdar Operan inte bokslutskommunikéer och publicerar inte heller kvartalsrapporter. Anledningen till detta är att då bolaget är helägt av staten och har som syfte att främja musikdramatisk konst och danskonst och ej att bereda vinster – bedöms bokslutskommunikéer och kvartalsrapporter inte vara av allmänt intresse.

Denna bolagsstyrningsrapport har granskats av Operans revisorer.

BOLAGSSTÄMMA

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ, där aktieägarens inflytande utövas. De ärenden som ska behandlas vid den årliga årsstämman regleras av aktiebolagslagen. Kallelse till årsstämma ska utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman och skickas till riksdagens centralkansli. Riksdagsledamoten har rätt att, efter anmälan till styrelsen senast en vecka i förväg, närvara vid årsstämman och i anslutning till denna ställa frågor.

Operans årsstämma hölls den 24 april 2019. Vid stämman beslutades bland annat om ansvarsfrihet för bolagets styrelse och verkställande direktör för räkenskapsåret 2019 samt val av styrelseledamöter. Vid årsstämman omvaldes Lena Olving till styrelseordförande, Örjan Wikforss till vice ordförande och fyra ordinarie styrelseledamöter omvaldes: Olov Carlsson, Chrissie Faniadis, Eva Halvarsson och Maria Naidu. Till ny styrelseledamot valdes Kasper Holten. Morten Hesseldahl avtackades i samband med strategimötet den 10 april.

En extra bolagsstämma hölls den 31 januari 2020 för att fastställa nya ägaranvisningar.

STYRELSEN

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av lägst fyra och högst åtta ordinarie ledamöter som utses av årsstämman. Dessutom har arbetstagarorganisationerna, enligt svensk lag, rätt att utse ordinarie ledamöter med suppleanter. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen, men är tillsammans med vice vd och chefsjuristen adjungerad.

PRESENTATION AV STYRELSEN OCH DESS SAMMANSÄTTNING 2019

Lena Olving (född 1956)

Ordförande sedan april 2018

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Civilingenjör Maskinteknik, Chalmers Tekniska Högskola
Styrelseordförande i Academic Work Holding AB. Styrelseledamot i Stena Metall AB, Assa Abloy AB (publ), Investment AB Latour (publ), Munters Group AB (publ), NXP (publ), ScandiNova AB samt ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA.

Bakgrund/tidigare befattningar:

Styrelsearbetare och konsult i Olving & Ohberg AB. Tidigare vd och koncernchef för Mycronic AB (publ), vice vd och operativ chef för Saab AB (publ). Diverse ledningsuppdrag inom Volvo Cars inklusive fem år i Asien och sju år i koncernledningen, vd för Samhall Högland AB. Styrelseledamot i Alfa Laval (publ), Gunnebo AB (publ), Norsk Hydro (publ), Novozymes AS (publ) och SJ AB bland annat.

Örjan Wikforss (född 1950)

Vice ordförande sedan april 2018, styrelseledamot sedan april 2015

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Arkitekt, tekn.dr., professor

Styrelseledamot i Akademiska Hus (publ) och i Tengbomgruppen AB Egen verksamhet Arkitekturanalys, Stockholm sedan 2000, ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Professor vid KTH 2000–2012, vd FFNS Arkitekter och chef för IT och FoU i Sweco (publ) 1994–2000, adjungerad professor vid SLU Landskapsplanering 1994–2000, adjungerad professor vid Chalmers Arkitektur 1986–1996, egen arkitektverksamhet i Uppsala 1978–1994.

Olov Carlsson (född 1967)

Ledamot sedan april 2016

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Journalist

Styrelseledamot och vice ordförande i Sveriges Tidskrifter, styrelseledamot och medlem i presidiet för Utgivarna

Vd, ansvarig utgivare och chefredaktör för Dagens Samhälle. Tidigare bland annat divisionschef för SVT Nyheter och Sport, chefredaktör för Länstidningen Södertälje, Norrtälje Tidning och Piteå-Tidningen. Chefsuppdrag på TV4 och programledare och producent på Sveriges Radio. Har även arbetat med ett flertal internationella uppdrag rörande digitalisering och förändringsledarskap.

Chrissie Faniadis (född 1979)

Ledamot sedan april 2018

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Europeisk statsvetare (University College London, College of Europe), kulturstrateg och producent (Bournemouth Media School) Styrelseledamot i Fresh Arts Coalition Europe (FACE)

Egen verksamhet EUNIA AB, EU-konsult (internationalisering, kulturpolitik, finansiering, verksamhetsutveckling). Regelbundna uppdrag som utredare (bl.a. Postkodstiftelsen, Svensk Scenkonst, Länsteatrarna i Norrland (Norrscen), Folkets Hus och Parker och Malmö Universitet), kompetensutvecklare både inom det svenska och europeiska kulturlivet. Tidigare verksamhetsledare Riksteatern Skåne, kommunikationsstrateg för Kulturbryggan, sakkunnig hos European Cultural Foundation. Fd styrelseledamot i Bastionen och Mossutställningar.

Eva Halvarsson (född 1962)

Ledamot sedan april 2017

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Civilekonom från Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet
Styrelseledamot i Vasakronan AB (publ), UN-PRI, WIN WIN
Gothenburg Sustainability Award och FinansKompetensCentrum
Vd, Andra AP-fonden sedan 2006, ledamot av Ingenjörsveten-
skapsakademien, IVA. Tidigare departementsråd och chef för En-
heten för statligt ägande vid Näringsdepartementet, skattervisor.

Kasper Holten (född 1973)

Ledamot sedan april 2019

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Autodidakt regissör
Styrelseledamot i Unicef Danmark och ordförande i Aftagerpanelet
för Det Kongelige Danske Musikkonservatorium
Vd, Det Kongelige Teater i Köpenhamn sedan 2018. Tidigare opera-
chef för Det Kgl Teater i Köpenhamn 2000–2011 och för Royal
Opera House Covent Garden i London 2011–2017. Har sedan 1993
regisserat mer än 80 opera-, musikal- och dramaproduktioner på
Teatro alla Scala, Wiener Staatsoper, Covent Garden, Deutsche
Oper Berlin og Bregenzer Festspiele bland annat.

Maria Naidu (född 1967)

Ledamot sedan april 2018

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Baléttakademien i Göteborg, Alvin Ailey American Dance Center,
New York

Riksteaterns Dansenhets råd
Egen verksamhet MISCELLANEOUS AB. Föreningen armar&ben.
Frilansande dansare, koreograf och pedagog. Dansare sedan 1985,
engagerad vid Jennifer Muller/THE WORKS, New York (1991–
1998). Repetitör vid NorrDans 2001–2002 och Carte Blanche (NO)
2009–2011. Specialiserad pedagog i Muller Polarity technique och
undervisar sedan 1992 över hela världen. Har koreograferat och
producerat över trettio egna verk som turnerat internationellt. Tidi-
gare vice ordförande Danscentrum, styrelsesuppleant Dansens
Hus, ordinarie ledamot Danscentrum Syd och Kulturrådets refe-
rensgrupp för teater.

Morten Hesseldahl (född 1964)

Ledamot till och med april 2019

Utbildning:

Andra styrelseuppdrag eller liknande:

Bakgrund/tidigare befattningar:

Fil. kand, MBA

Styrelseledamot i Den Obelske Familiefond

*Vd, Förlaget Gyldendal sedan 2018, tidigare bland annat vd för
Det Kongelige Teater i Köpenhamn 2014–2018*

STYRELSENS ARBETSTAGARREPRESENTANTER:

Johan Edholm (född 1961)

Suppleant, arbetstagarrepresentant sedan april 2019
Sångsolist. TF avd. 1, Sångaravdelningen

Anna Norrby (född 1964)

Ordinarie, arbetstagarrepresentant sedan april 2019
Korist. SYMF, Kungliga Operans Kör

Maria Nyström (född 1964)

Suppleant, arbetstagarrepresentant sedan april 2018
Valthornist. SYMF Kungliga Hovkapellet

Carin Ringmar (född 1964)

Ordinarie, arbetstagarrepresentant sedan augusti 2019
Dekormålare och attributmakare. TF, Teknikerklubben

Joakim Adeberg (född 1989)

Arbetstagarrepresentant till och med april 2019

Kårdansare. TF avd. 1, Kungliga Baletten

Astrid Elander (född 1981)

Arbetstagarrepresentant till och med april 2019

Snickare och smed. TF, Teknikerklubben

Martin Säfström (född 1965)

Arbetstagarrepresentant till och med april 2019

Ljusmästare. Adjungerad arbetstagarrepresentant, Ledarna

Jan Sörberg (född 1965)

Arbetstagarrepresentant till och med april 2019

Korist. SYMF, Kungliga Operans Kör

NOMINERINGSPROCESSEN

För de statligt helägda bolagen tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad nomineringsprocess. Syftet är att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser och nomineringsprocessen koordineras av Enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Nomineringen och tillsättningen föregås av en dialog mellan Näringsdepartementet, Kulturdepartementet och styrelseordföranden.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning av dess angelägenheter i bolagets och aktieägares intresse. I detta ingår att säkerställa en ändamålsenlig intern kontroll, riskhantering och regelefterlevnad. Styrelsen ska verka för att den långsiktiga värdeutvecklingen i bolaget blir den bästa möjliga. För att uppnå detta ska styrelsen säkerställa att verksamheten bedrivs på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Styrelsen ansvarar således för att bolaget sköts föredömligt i enlighet med gällande ramverk och att verksamheten åtnjuter offentligt förtroende.

Styrelsen arbetar efter en arbetsordning som fastställs årligen och som bland annat reglerar frekvens och dagordning för styrelsemöten, distribution av material till sammanträden samt ärenden att föreläggas styrelsen som information eller för beslut. Arbetsordningen inkluderar

en vd-instruktion som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och vd samt definierar vd:s befogenheter.

Arbetsordningen reglerar vidare hur styrelsearbetet fördelas mellan styrelsens ledamöter och eventuella utskott. Styrelsen har under 2019 haft ett utskott vars ansvar omfattar förvaltningen av till Operan anknutna stiftelser. Utskottets primära uppgifter är att utse förvaltare, ta fram strategi för tillgångsallokering och att säkerställa att förvaltningen sker i enlighet med Operans placeringspolicy. Utskottet ska minst en gång per år, samt på uttrycklig begäran från en styrelseledamot, avlägga rapport till styrelsen, i vilken utskottet ska redogöra för dess arbete. Utskottet har protokollfört sina möten och protokollen har delgivits styrelsen. Utskottet har bestått av ledamoten Olov Carlsson, ordförande i utskottet och Eva Halvarsson. De hade under 2019 tre möten. Något extra arvode för styrelseledamotens arbete i detta utskott utgår inte.

Det har inte inrättats något separat ersättnings- eller revisionsutskott utan hela styrelsen är involverad och agerar i sin helhet i dessa frågor.

Styrelsens ordförande organiserar och leder styrelsens arbete och säkerställer en öppen och konstruktiv diskussion i styrelsen. Ordföranden tar emot synpunkter från ägaren och förmedlar dessa inom styrelsen samt håller fortlöpande kontakt med bolagets vd. Ordföranden säkerställer att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, fastställer i samråd med vd förslag till dagordning för styrelsens sammanträden och kontrollerar att styrelsens beslut verkställs effektivt.

Under verksamhetsåret 2019 hade styrelsen sju styrelsemöten inklusive ett extrainsatt samt två strategimöten. Ledamöternas närvaro framgår av not 4 ovan.

Ordföranden ansvarar för den årliga utvärderingen av styrelsearbetet, som ligger till grund för förbättringar. I enkätform bedömer styrelseledamöterna ledningens rapportering och styrelsehandlingar, diskussioner, arbetsformer, ordförandens arbets sätt liksom vd:s arbete.

ARVODERING AV STYRELSEN

Det totala arvodet till styrelsens ledamöter valda av årsstämman beslutades av årsstämman. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Tabell över samtliga stämموvalda styrelseledamöters ersättning för styrelsearbete framgår av årsredovisningens not 4.

BOLAGETS LEDNING

Verkställande direktören ansvarar för den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Inom de ramar som styrelsen har fastslagit leder vd verksamheten samt håller styrelsens ordförande kontinuerligt informerad om väsentliga affärshändelser.

Vd ska organisera bolagets ledning så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ledningsgruppen, som utses av vd, bereder övergripande lednings-, utvecklings-, samordnings- och policyfrågor och har 2018, förutom vd (som även är operachef), bestått av vice vd/CFO, balettchefen, orkesterchefen, chefen för barn- och ungdomsverksamheten, den tekniske chefen, HR-chefen, kommunikationschefen, chefsjuristen och produktionschefen.

Operans vd och operachef, Birgitta Svendén tillträdde sin tjänst den 1 februari 2010 om ett sexårigt förordnande som vd och operachef. Vd-förordnandet har förlängts, till och med den sista juni 2022 och operachefförordnandet till och med den sista juni 2020. Birgitta Svendén, född 1952, har en pedagogutbildning från Kungliga Musikhögskolan och en utbildning på

Operahögskolan i Stockholm på masternivå. Från 1980 till 2005 arbetade Birgitta Svendén som operasångerska både nationellt och internationellt. Mellan 2005 och 2009 var Birgitta Svendén rektor vid Operahögskolan i Stockholm.

FINANSIELL RAPPORTERING

Operan tillämpar Riktlinjer för extern ekonomisk rapportering för företag med särskilt ägande som fastställts av regeringen. Styrelsen ansvarar för att bolaget följer gällande redovisningslagstiftning, god redovisningssed och regeringens riktlinjer.

Under verksamhetsåret presenteras en årsredovisning för föregående räkenskapsår samt en delårsrapport för perioden januari-juni. Delårsrapporten granskas översiktligt av bolagets revisorer.

Den statliga ägarpolicyen anger att varje bolag ska utfärda bokslutskommuniké enligt de regler som gäller för marknadsnoterade bolag. Då bolagsordningen anger att verksamheten ska syfta till att främja musikdramatisk konst och danskonst och ej att bereda vinster och då bolaget är ett helägt statligt bolag har tidigare inte en sådan kommuniké utfärdats då den inte bedöms vara av allmänt intresse. Av samma anledning publiceras inte heller kvartalsrapporter på hemsidan. Operan upprättar kvartalsvisa budgetuppföljningar till styrelsen. Från 2021 kommer Operan att publicera bokslutskommuniké på hemsidan i enlighet med den statliga ägarpolicyen.

REVISORER

För granskning av bolagets redovisning samt styrelsens och vd:s förvaltning ska Operan i enlighet med bolagsordningen ha en eller två revisorer och en eller två suppleanter eller ett registrerat revisionsbolag som revisor. Revisorerna rapporterar resultatet av sin granskning till aktieägaren genom revisionsberättelsen som framläggs på årsstämman. Därutöver lämnar revisorerna detaljerade redogörelser till styrelsen gång per år. I övrigt ansvarar vice vd/CFO för den löpande dialogen med bolagets revisorer.

Vid årsstämman den 24 april 2019 valdes revisionsbolaget Ernst & Young AB till revisor för den kommande ettårsperioden, med den auktoriserade revisorn Jennifer Rock-Baley som huvudansvarig. Deloitte AB, och ansvarig revisor Didrik Roos, avtackades efter att ha varit Operans revisionsbolag sedan stämman 2011.

INTERNREVISION/INTERN KONTROLL

Styrelsen har beslutat att inte införa internrevision på grund av den begränsade komplexiteten i bolagets verksamhet. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Koden för den interna kontrollen. Syftet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att organisationen följer de lagar och riktlinjer som gäller för bolaget.

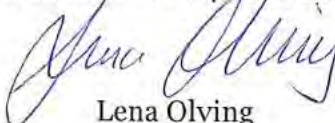
Kontrollmiljön är grunden för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Den innefattar organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar samt den kultur som styrelse och ledning förespråkar och verkar utifrån och som skapar struktur för övriga delar.

Vd är ansvarig inför styrelsen att Operan genomför planer och budget så att uppställda mål uppnås. Vd ska löpande informera styrelsen om resultatutvecklingen och vid större avvikelser underrätta styrelsen och lägga fram förslag till åtgärder. Vd ska tillse att bolagets verksamhet fortlöpande rapporteras till styrelsen enligt gällande riktlinjer och rapportinstruktioner. Styrelsen utvärderar kontinuerligt den information som bolagsledningen lämnar och arbetar med en särskild åtgärdslista med vilken uppföljning sker av tidigare styrelsebeslut.

En tydlig ansvarsfördelning inom ekonomifunktionen finns. Redovisningsprocessen utvärderas löpande och anpassas så att den överensstämmer med tillämpliga regelverk i form av god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav som ställs på bolagets finansiella rapportering. Efterlevnad av policyer och instruktioner som påverkar den finansiella rapporteringen granskas löpande och avvikelser rapporteras till ansvarig chef.

Uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot fastställda mål sker löpande. Inom ekonomifunktionen genomgår medarbetare kontinuerligt vidareutbildning för att upprätthålla kompetens inom sina respektive områden.

Stockholm den 24 mars 2020

Lena Olving

ORDFÖRANDE

Olov Carlsson

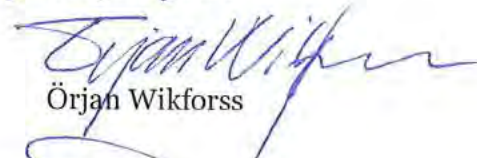
Eva Halvarsson

Maria Naidu

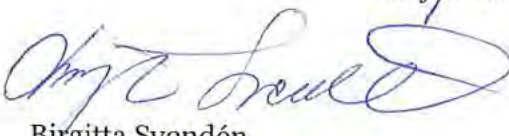

Chrissie Faniadis

Kasper Holten

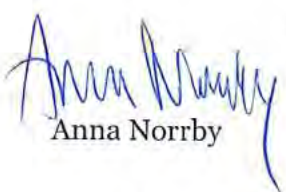
Örjan Wikforss

Birgitta Svendén

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Arbetstagarrepresentanter

Anna Norrby

Carin Ringmar

Vår revisionsberättelse har avgivits den 24 mars 2020

Ernst & Young AB

Jennifer Rock-Baley

AUKTORISERAD REVISOR

REVISIONSBERÄTTELSE

TILL BOLAGSSTÄMMAN I KUNGLIGA OPERAN AB ORGANISATIONSNUMMER 556190-3294

RAPPORT OM ÅRS- REDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kungliga Operan AB för år 2019 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 25–31. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 3–24 och 31 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kungliga Operan AB:s finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Kungliga Operan AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2018 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 21 mars 2019 med omodifierade uttalanden i *Rapport om årsredovisningen*.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidan 2. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana

händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Kungliga Operan AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Kungliga Operan AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlopande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 25–31 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevU 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 24 mars 2020

Ernst & Young AB

Jennifer Rock-Baley
Auktoriserad revisor

HÅLLBARHETSREDOVISNING 2019

Kungliga Operan (även kallad Operan) ska enligt årsredovisningslagen (ÅRL) sammanställa en hållbarhetsrapport. I enlighet med ÅRL 6 kap 11 § har Operan valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från den legala årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsredovisningen redogör för verksamhetens arbete och resultat inom miljö, sociala förhållanden och personal, respekt för mänskliga rättigheter, barns rätt till kultur samt motverkande av korruption. Hållbarhetsrisker beskrivs löpande i redovisningen i de avsnitt där väsentliga risker identifierats. För en beskrivning av Operans affärsmodell hänvisas till årsredovisningen för 2019.

Operans hållbarhetsredovisning är framtagen i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI Standards), tillämpningsnivå Core. Hållbarhetsredovisningen publiceras årligen, senast publicerad i april 2019. Denna redovisning omfattar kalenderåret 2019 och rapporten utgör ett avsnitt i bolagets årsredovisning.

Hållbarhetsredovisningen är översiktligt granskad av Operans revisor som är en extern part vars ansvar har varit att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på genomförd granskning samt lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Granskningen har utförts på uppdrag av styrelsen för Operan. Revisorns rapport återfinns i slutet av detta dokument.

VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSFRÅGOR

Operan ska som statligt ägt bolag beakta alla de hållbarhetsfrågor som omfattas av statens ägarpolicy samt kraven fastställda i statens riktlinjer för bidrag till Operan. Fokus för hållbarhetsarbetet bestäms utifrån vad som är mest väsentligt för bolaget och dess samhällsuppdrag.

För att identifiera de hållbarhetsområden som är viktigast för Operan och hur verksamheten har störst möjlighet att påverka samhället i en hållbar riktning utfördes under 2015 och 2016 en omfattande väsentlighetsanalys. Analysen genomfördes i form av en intern workshop med Operans hållbarhetsgrupp och genom dialog med prioriterade intressentgrupper. Resultatet från den interna workshopen granskades och godkändes av Operans ledning och styrelse.

Väsentliga hållbarhetsområden ses över löpande såväl internt som i dialog med de viktigaste intressentgrupperna för att kalibrera fokus för Operans hållbarhetsarbete. En ny väsentlighetsanalys kommer att genomföras under våren 2020, bland annat i form av en enkätundersökning till de viktigaste intressentgrupperna för att säkerställa att fokus för Operans hållbarhetsarbete ligger inom rätt områden. Inför analysen har Operans hållbarhetsgrupp i slutet av 2019 reviderat listan över de viktigaste intressenterna.

De områden som både Operan och intressenterna anser vara viktigast utgör Operans väsentliga hållbarhetsområden. Dessa områden prioriteras i verksamhetens hållbarhetsarbete och utgör underlag för redovisning av styrning och mätindikatorer i enlighet med GRI i denna redovisning.

Operans väsentliga hållbarhetsaspekter:

- Ekonomiskt resultat/Ansvarsfull ekonomi
- Delaktighet, dialog och samverkan (ledning/medarbetare)
- Samhällspåverkan/-engagemang/-utveckling
- Tillgänglighet till Operans utbud för hela samhället
- Mångfald hos publik/besökare
- Kundnöjdhet
- Bevara och skapa nytt kulturarv
- Variation, jämställdhet och ickediskriminering (medarbetare)
- Anti-korruption
- Efterlevnad av lagar och bestämmelser
- Anställningsvillkor
- Medarbetares hälsa och säkerhet
- Kompetensutveckling
- Publik/besökares hälsa och säkerhet
- Korrekt marknadskommunikation
- Ansvar för barn som medverkar i Operans produktioner

Ytterligare hållbarhetsaspekter som identifierats är *ansvar i leverantörsledet, skydd av kundens integritet och hantering av person-/organisationsuppgifter, klimatpåverkan, material- och kemikalieanvändning samt avfallshantering*. Även dessa aspekter styrs och övervakas inom verksamheten.

DIALOG MED INTRESSENER

Att Operan bedriver ett ansvarsfullt arbete i förhållande till sina intressenter samt förstår och aktivt arbetar med de hållbarhetsfrågor som intressenterna anser vara mest väsentliga är en förutsättning för en långsiktigt värdeskapande verksamhet. Operans prioriterade intressentgrupper är de som anses ha störst inflytande över och/eller störst påverkan på Operans verksamhet och hållbarhetsarbete. Under 2019 identifierades Operans prioriterade intressentgrupper som publik (befintlig och potentiell), samarbetspartners, medarbetare, ägare, övriga kultursverige, leverantörer, samhället och media. En kontinuerlig dialog kring Operans hållbarhetsarbete förs med merparten av de prioriterade intressentgrupperna, bland annat genom riktade undersökningar. Under 2019 genomfördes fyra undersökningar, varav en riktade sig till Operans publik, en till pedagoger som besökt Operan under året, en till allmänheten samt en till medborgare som aldrig besökt Operan.

ÄGARE

Operans ägare är den svenska staten som tydligt har uttalat att den vill vara en ansvarstagande företagsägare och som ställer krav på statliga bolag att verksamheten ska bedrivas på ett hållbart och ansvarsfullt sätt. Utgångspunkten för ett hållbart företagande är, enligt statens ägarpolicy, att statligt ägda företag ska driva sin verksamhet på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling, det vill säga en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Detta ska uppnås genom att balansera och förena en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Statligt ägda bolag ska agera föredömligt inom området hållbart företagande och i övrigt agera på ett sådant sätt att de åtnjuter offentligt förtroende. Ett föredömligt agerande inkluderar ett strategiskt och transparent arbete med samarbete i fokus. Vägledande för detta arbete är internationella riktlinjer, Agenda 2030 och de globala målen för en hållbar utveckling. Operans uppdrag regleras i ett årligt regeringsbeslut med riktlinjer för Operans verksamhet och en kontinuerlig dialog förs med kulturdepartementet.

Operans hållbarhetsarbete stäms regelbundet av med den av ägaren utsedda styrelsen och den interna prioriteringen av hållbarhetsområden som Operan gjorde under 2015, har fastställts av styrelsen. Under 2018 fastställdes nya strategiska hållbarhetsmål för perioden 2019–2021, vilka Operan har arbetat med under året.

PUBLIK

Operan har en stark och trogen publik, men strävar även efter att locka nya besökare och vill erbjuda sin publik Sveriges bästa kundupplevelse inom scenkonst. Under hösten 2019 genomfördes en omfattande publikundersökning där totalt 1 519 besökare besvarade en enkät vid utvalda föreställningsdatum för tio olika produktioner (fem opera-, tre dans- och balettproduktioner, en konsert och en barnproduktion), med svarsfrekvens om 78 procent. Denna publikundersökning var en uppföljning av 2017, 2015 och 2013 års stora publikundersökningar och hade till syfte att mäta publikens uppfattning om Operan samt skapa bättre förståelse för de olika publikgruppernas drivkrafter och behov. I undersökningen används nyckeltalet NKI (nöjd kund-index) och resultatet för hösten 2019 visade på ett sammantaget mycket högt procentuellt NKI-betyg om 90 av 100 avseende helhetsupplevelsen (2017: 86, 2015 och 2013: 89), vilket visade på en fortsatt mycket hög nöjdhet bland Operans besökare. Jämfört med resultaten från tidigare år visade 2019 års NKI-betyg en förbättring gällande helhetsupplevelsen.

I samma syfte, att ständigt förbättra upplevelsen för Operans besökare, har enkäter skickats ut automatiskt dagen efter varje föreställning – totalt cirka 20 000 enkäter under våren 2019. Med över 10 000 svar visar resultaten från vårens enkäter att cirka 92 procent av besökarna skulle kunna tänka sig att rekommendera Operans föreställningar. I enkäten uppmanades även respondenterna att bedöma sitt besök på Operan på en 5-gradig skala, från mycket missnöjd (1) till mycket nöjd (5). Resultatet avseende helhetsupplevelsen visade att 88 procent av Operans besökare är mycket nöjda eller nöjda, medan endast 1 procent kan betecknas som missnöjd. Enkätsvaren visar att under våren var 12 procent av besökarna under 40 år och 9 procent var förstagångsbesökare. Resultaten från höstens stora publikundersökning visar däremot att andelen förstagångsbesökare sjönk till 3 procent (2018: 8, 2017: 7) under hösten medan andelen publik under 40 år under hösten ökade till 21 procent (helår 2018: 12, helår 2017: 23).

För att nå en ny, bredare och yngre publik gjordes 2019 stora marknadsinsatser i anslutning till baletten *Processen* som hade premiär våren 2019 samt i samband med den stora klassikern *La traviata*. Publiken bjöds in till genrepsevent, vilka riktade sig till förstagångsbesökare och till publik under 40 år. Utfallet bekräftar att dans- och balettproduktioner spelar en viktig roll i att attrahera en yngre publik till Operan, där *Nötknäpparen*, *Processen* och *Eskapist* stod för störst andel besökare under 40 år. Bland operaproduktionerna bidrog det nybeställda verket *Dracula* till störst andel besökare under 40 år. Vidare pekar resultaten på att Operan nådde störst andel förstagångsbesökare genom *Dracula* (15 procent), *Glada änkan* (13 procent) samt de klassiska verken *Nötknäpparen* (15 procent), *La Bohème* (12 procent), *Don Giovanni* (11 procent) och *Carmen* (9 procent).

För att göra Operan mer tillgänglig introducerades under 2019 ett nytt biljett- och CRM-system. Systemet innebär att kunden enkelt och säkert via både mobil och dator kan köpa, boka om och ladda ned biljetter, köpa ett skräddarsytt abonnemang eller ett presentkort. Via systemet är det också enkelt att i förväg betala garderobsavgift och köpa program eller ta tillfället att donera en gåva. Systemet syftar till att hjälpa kunden både före och efter besöket i

Operahuset, genom att tillhandahålla skräddarsydd information och erbjudanden. I detta system har även ett nytt kundärendehanterings-system satts i drift samt ett CRM-system som syftar till att öka Operans förståelse och insikt kring biljettköparens och publikens behov. Systemet kommer även fortsättningsvis att vidareutvecklas för ökad användarvänlighet. Med stöd av systemet kan Operan arbeta mer insiktsbaserat för att skapa så attraktiva erbjudanden som möjligt. Under året har även det nya e-postmarknadsföringsverktyget tagits i bruk och antalet prenumeranter har ökat med 21 procent till 51 000 prenumeranter och med fortsatt hög genomsnittlig öppningsfrekvens på 45 procent.

MEDARBETARE

Operans medarbetare består av konstnärlig, teknisk och administrativ personal. Medarbetarsamtal med fokus på målsättning samt den sociala och organisatoriska arbetsmiljön genomförs årligen. *

För att undersöka den fysiska arbetsmiljön genomförs varje år skyddsronder på enhetsnivå. Under 2019 har Operan utvecklat verksamhetens medarbetarundersökning för att bättre fånga upp och utvärdera den organisatoriska och sociala miljön och med stöd av en extern leverantör genomfördes under september månad en medarbetarundersökning.

Alla enheter har återkommande arbetsplatsträffar eller liknande, men mötesformerna ser olika ut beroende på enhetens storlek och yrkesgrupper. Operan har därutöver återkommande frukostmöten där alla medarbetare är välkomna. Syftet med frukostmötena är bland annat att informera om aktuella frågor för verksamheten. Dessutom intervjuas alltid en eller flera medarbetare för att internt öka förståelsen för Operans yrkesgrupper och för att öka samverkan mellan avdelningarna.

En viktig kanal för att sprida information till medarbetarna är Operans intranät Onet, där bland annat information, planering, policyer, manualer och information om organisationen finns. För att även personal som inte har fasta arbetsplatser/datorer ska ha möjlighet att hålla sig uppdaterad via Onet, finns så kallade datakiosker uppställda på flera platser i Operahuset.

På Operan finns även samverkansforum för arbetsgivaren och de lokala fackklubbarna. Samverkan genomförs både på central nivå och på avdelningsnivå. För Operans ledare finns ett återkommande chefsforum, vilket är ett forum för kompetensutveckling, information och samverkan mellan avdelningarna.

Under 2019 har arbetet med Operans ledar- och medarbetarfilosofi fortsatt med syfte att tydliggöra vilka förväntningar Operan har på sina ledare och medarbetare. Ledar- och medarbetarfilosofin beskriver Operans övergripande uppdrag och framför allt beskrivs vilka beteenden som förväntas av medarbetare och chefer. Under mars månad bjöds hela personalen in till ett gemensamt seminarium kopplat till medarbetarfilosofin, vilket blev mycket uppskattat.

Ytterligare en viktig fråga som diskuterats med Operans personal under 2019 har varit lokalfrågor kopplade till NOiO – Ny Opera i Operan och kommande flytt av Operans dekorverkstäder från Nacka. Den kommande ombyggnationen av Operahuset (NOiO) har varit en stående punkt på frukostmöten och medarbetarna har under året kunnat ställa frågor, vilka sammanställts i en FAQ på intranätet Onet.

* Statistik över andelen medarbetare som erhållit ett medarbetarsamtal finns ej tillgänglig för 2019, då Operan inte bokför andelen genomförda medarbetarsamtal.

Operan har även arrangerat Öppet Hus vid flera tillfällen under året, då medarbetare har kunnat möta ledningen och direkt ställa sina frågor angående NOiO. Läs mer om kommande ombyggnation i avsnittet *Ny Opera i Operan och flytt av dekorverkstäder*.

2018 påbörjades ett arbete med att skapa en gemensam plats, ett green room, i Operahuset där alla medarbetare skulle kunna mötas. Projektet stod färdigt i februari 2019 och *Green-room* har sedan dess använts som lounge och informell mötesplats för all personal över avdelningsgränserna.

LEVERANTÖRER

Operan har ett brett spektrum av leverantörer och en dialog sker med befintliga och potentiella leverantörer, framför allt inför en upphandling. Dialogen är en viktig informationskälla för att Operan ska förstå vilka hållbarhetsfrågor som är väsentliga, proportionerliga och af-färsmässigt riktiga att ta hänsyn till i den aktuella branschen. Ofta kompletteras dialogen med information från oberoende källor såsom en branschorganisation, Svanen eller Upp-handlingsmyndighetens kriteriebibliotek.

SAMHÄLLET OCH MEDIA

Operan har en aktiv och kontinuerlig kontakt med media. Kontakterna är såväl proaktiva, via exempelvis pressmeddelanden och personliga kontakter, som reaktiva, när Operan vill kommentera något om verksamheten som beskrivits i media. Kontakten berör Operans verksamhet, produktioner, artister och team eller specifika projekt och syftar till att skapa engagemang och dialog. Operan för även fram exempel på sitt hållbarhetsarbete genom aktiviteter såsom publiksamtal, dit även media är inbjudna. Genom samtal i samband med Operans föreställningar och genom liknande initiativ vill Operan påvisa hur kultur kan bidra till en positiv samhällsutveckling.

ÖVRIGA KULTURSVERIGE

Operan är Sveriges nationalscen för opera och balett och med uppdraget kommer ett ansvar vilket Operan tar på stort allvar. Operan ska enligt riktlinjerna från ägaren vara ledande vad gäller utveckling, förnyelse, konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet inom ateljéer och verkstäder. Operan ska även initiera samverkan med andra scenkonstinstitutioner och det fria kulturlivet samt främja ett utbyte av kunskaper och erfarenheter. De olika samverkansprojekt som Operan deltar i syftar framförallt till att nå en utveckling av konstarterna, nå ut i hela landet, nå en ny publik, att byta och tillvarata varandras erfarenheter, effektivisera processer samt där det är möjligt, uppnå vissa kostnadsbesparingar genom exempelvis samproduktioner. Dessutom bör Operan ha ett nära samarbete med utbildningarna för sångare, dansare och musiker. Samarbetet syftar till att utveckla utbildningarna och medverka till att forma anställningsbara artister och konstnärer. Operan tar bland annat emot praktikanter från Kungliga Svenska Balettskolan, Kungliga Musikhögskolan, Stockholms konstnärliga högskola och relevanta tekniska utbildningar.

SAMARBETSPARTNERS

Operan arbetar aktivt för att skapa partnerskap med tydliga värden för såväl företaget/samarbetspartnern som för Operan. Tillsammans med företaget identifieras syfte och målsättning, som ligger till grund för hur partnerskapet ska aktiveras. Uppföljning och utvärdering av samarbetet sker kontinuerligt. Operan har utvecklat en donations sida där partnerskap, donationer och insamlingar presenteras. Sidan heter *Stöd Operan* och har utvecklats för att skapa fler externa relationer.

OPERAN ÄR MEDLEM I FÖLJANDE ORGANISATIONER:

- *Svensk Scenkonst* är en branschorganisation för arbetsgivare inom musik, dans och teater. Svensk Scenkonsts verksamhet ska fokusera på behovet av utveckling av de renodlade arbetsgivare- och förhandlingsfrågorna, på behovet av att etablera och utveckla en kultur- och branschpolitisk plattform utåt och att stödja och underhålla utvecklingen av nätverk på alla nivåer inom medlemsföretagen.
- *Opera Europa* är en organisation för professionella operahus i hela Europa. De erbjuder konferenser som fokuserar på frågor av gemensamt intresse, exempelvis gällande intäktsmaximering, utveckling av publikarbetet, medarbetarfrågor, marknadsföring och utvecklingen av digitala medier. Genom organisationen får Operan tillgång till nätverk och databaser inom för branschen intressanta områden.
- *Fedora* är en europeisk samarbetsorganisation för filantropi inom opera och balett. Verksamhetens mål är att utveckla all form av filantropi som kan bidra till utvecklingen av dessa konstformer och vid årliga träffar utbyter deltagarna erfarenheter och diskuterar nya sätt att generera intäkter för konstformernas utveckling.
- Svenska *ASSITEJ* är ett nationellt center i internationella ASSITEJ som sammantaget består av nästan 100 medlemsländer samt ett antal nätverk och organisationer världen över. Organisationen är en plattform för alla som arbetar med eller har intresse för scenkonst för barn och unga.
- *SES, Sponsrings- och Eventsverige* är branschorganisationen som driver och utvecklar sponsrings- och evenemangsindustrin.
- *Stockholms Handelskammare*, en mötesplats inom Stockholmsregionen där kulturen skall ha en självklar roll.
- *Övriga mindre samarbetsorganisationer*. Utöver ovan nämnda organisationer är Operan medlem i ett antal mindre, för branschen relevanta, organisationer.

STYRNING AV OPERANS HÅLLBARHETSARBETE

Operans varumärkesplattform »Visionen« är vägledande för allt arbete på Operan och den innefattar bland annat beskrivningar av Operans varumärkeslöfte, vision och värderingar. Genom att ha ett aktivt hållbarhetsarbete kan såväl visionen som varumärket stärkas. Operans hållbarhetspolicy, som bland annat samverkar med varumärkesplattformen, avser att fungera som Operans tolkning av verksamhetens ansvar för hållbarhetsfrågor.

Operan har även ett antal policyer för styrning av specifika frågor såsom inköp, sponsring, resor och hantering av fribiljetter. I januari 2019 antogs en ny representationspolicy som beskriver Operans förhållningssätt kring representation avseende såväl externa företag, organisationer och sponsorer, som medarbetare. Med syfte att minska risken för korrupktion har Operan likaså en policy mot mutor och andra otillåtna förmåner.

En hållbarhetsgrupp med representanter från Operans olika avdelningar driver arbetet med utveckling och implementering av hållbarhetsarbetet. Det övergripande ansvaret för att Operan följer lagar och bestämmelser åligger Operans chefsjurist, som tillsammans

med Operans ledning även hanterar eventuella misstankar om oegentligheter. För inköp har Operan en anställd inköpskoordinator som tillsammans med chefsjuristen särskilt bevakar att Operans alla inköp görs korrekt. Ytterst ansvarig för Operans hållbarhetsarbete är styrelsen och företagsledningen med vice vd som huvudansvarig.

Under 2019 har inga incidenter kopplat till korruption kommit till ledningens kännedom. Vidare har inga incidenter eller händelser vilka inneburit avvikelser mot lagstiftning eller frivilliga krav eller koder gällande kunders hälsa och säkerhet noterats av ledningen. Operan har inte tilldömts några monetära sanktioner till följd av brott mot gällande lagar och bestämmelser och inte blivit stämd vid domstol eller konfliktlösningsinstitut under 2019. Detsamma gäller för 2018 och 2017.

OPERANS HÅLLBARHETSPOLICY:

Hållbarhet är en viktig del av Operans strategi. Genom ett hållbarhetsarbete stärks såväl visionen som varumärket.

Operans värderingar innebär att Operan värnar *konstnärlig kvalitet, är orädd, välkomnande och tidlös*.

Detta betyder omsatt i hållbarhet:

- Operan värnar om mänskliga behov som kreativitet, identitet och konstnärligt uttryck. Operan mår om goda arbetsförhållanden och metoder som ger medarbetare goda förutsättningar att utvecklas och bidra i verksamheten.
- Operan strävar mot ett modernt resurstänkande och etiskt ansvar för människor och miljö i sin verksamhet. Operan är transparent och står för sina beslut.
- Operan är öppen gentemot hela samhället och för alla åldrar. Operan värnar om mångfald och jämställdhet på ett engagerande och inkluderande vis.
- Operan värnar om kulturarvet i enlighet med sitt uppdrag och engagerar sig i sin omvärld samt speglar angelägna utmaningar i samhället.

STRATEGISKA HÅLLBARHETSOMRÅDEN OCH MÅL

År 2018 fastställde Operan strategiska hållbarhetsområden och mål för perioden 2019–2021. Strategin innehåller övergripande inriktningsmål samt detaljerade resultatmål inom fyra hållbarhetsområden, vilka anses vara av stor betydelse för Operans kärnverksamhet. Målen för 2019–2021 har sin utgångspunkt i mål från föregående period, då dessa ansågs vara av fortsatt stor relevans för Operan. Justeringar har dock gjorts för att ytterligare utveckla och höja ambitionerna för Operans hållbarhetsarbete. Hållbarhetsmålen är en del av Operans övergripande strategiska arbete och varje mål har tilldelats en ansvarig person ur ledningsgruppen, vars ansvar är att fastställa och följa upp handlingsplaner med syfte att uppnå målen. Nedan beskrivs Operans hållbarhetsområden och strategiska hållbarhetsmål för perioden 2019–2021. Dessutom redovisas kortfattat resultat för måluppfyllnad för år 2019. Ytterligare beskrivning av hur Operan arbetar inom respektive område finns därefter löpande i redovisningen.

Operan arbetar aktivt för att publiken ska växa i antal och variation

Operan strävar efter att med sin verksamhet nå ut till och vara tillgänglig för alla i Sverige – både barn och vuxna. Operan har en stark och trogen publik men lockar även nya besökare. Det är Operans utmaning att behålla den trogna publiken och samtidigt hitta nya publikgrupper samt locka nya besökare och en bredare publik till Operahuset. En viktig del i arbetet med att nå nya besökare är att möta barn – framtidens besökare – vilket bland annat sker genom Operans barn- och ungdomsverksamhet. Läs mer om detta i kommande avsnitt *Unga på Operan*.

MÅL 2019–2022:

År	Digital publik (antal)	Andel förstagångsbesökare (%)	Andel under 40 (%)	Barn och unga (antal)
2019	662 000	8	15	65 000
2020	925 000	9	17	85 000
2021/2022	1 045 000	10	20	100 000

AKTIVITETER:

- Arbeta för ett ökat digitalt utbud till befintlig och ny publik.
- Öka antalet förstagångsbesökare till Operan.
- Ta fram verktyg för att få ökad insikt och kunskap om befintliga målgrupper och de som ännu ej besökt Operan, men som bedöms vara potentiella förstagångsbesökare.

RESULTAT 2019 – ÖKAD DIGITALISERING:

Digitala sändningar genomfördes under 2019 via Folkets Hus och Parkers digitala bionätverk, operaplattformen OperaVision, SVT-sändningar och sändningar i Sveriges Radio P2. Sammanlagd publik uppskattas till cirka 458 000 tittare/lyssnare. Utöver detta har sändningar till äldreboende och vårdhem testats i samarbete med Betaniastiftelsen med en publik om ca 730 personer.

Under 2019 har ett stort inledande arbete med att skapa en egen play-kanal genomförts. Lanseringen av Operans play-kanal, Operan Play, planeras till februari 2020.

RESULTAT 2019 – ÖKAT ANTAL FÖRSTAGÅNGSBESÖKARE:

Resultatgivande insatser för att öka andelen förstagångsbesökare har innefattat:

- Specialinbjudan för publik till genrepet av *Processen* och *La traviata*. Publiken uppgick till 1 200 personer vid respektive evenemang.
- Genomförande av introduktionskvartar. Besökarna uppgick till cirka 10 procent av det totala antalet besökare för Stora Scenen.
- Ett ökat utbud av Barnlördagar till totalt 31 lördagar under 2019.
- Försäljning av abcd-abonnemang för de under 40 år med resultatet 85 sålda abonnemang.

Sammanställning av data från 2019 års olika publikundersökningar visar att:

- Andelen förstagångspublik uppgick till 9 procent våren 2019 och 3 procent hösten 2019, vilket kan jämföras med föregående år då andelen var 8 procent totalt för helåret.
- 11 procent av besökarna under våren 2019 och 21 procent av besökarna under hösten 2019 var under 40 år, vilket kan jämföras med 12 procent under hela 2018.
- Operan har även nått ut till ett stort antal barn, unga och familjer via olika föreställningar och aktiviteter. Sammanlagd publik uppgår till 47 000 personer, vilket utgör 16 procent av samtliga besökare (301 000).

Operan arbetar aktivt för att vara en arbetsplats som präglas av transparens, delaktighet och dialog på alla nivåer i organisationen

Under 2018 togs beslut om att Operan ska ha som långsiktigt mål att vara en av Sveriges mest attraktiva arbetsplatser. För att nå målet behöver Operan präglas av ett inkluderande klimat som tar tillvara varje medarbetares potential. Det behövs ett väl utvecklat ledar- och medarbetarskap där varje individ förstår sin del i verksamheten och känner sig engagerad i verksamhetens vision och strategiska mål. Vidare behövs att varje medarbetare får och tar tillvara på möjligheten att påverka och delta i Operans utveckling.

AKTIVITETER:

2018	Besluta om ett nytt arbetssätt, varefter mål för området kan fastställas.
2019	Genomföra en första mätning och ta fram måltal för eNPS (employee Net Promoter Score) och Operans arbetsgivarvarumärke.

RESULTAT 2019:

Enligt beslut om att mäta och följa upp Operans arbetsgivarvarumärke genomfördes en första eNPS- mätning i samband med 2019 års medarbetarenkät. Medarbetarna tillfrågades hur troligt det var att de skulle rekommendera Operan som arbetsplats till en vän. eNPS-modellen har en skala ifrån -100 till +100 och tillämpad utvärderingsmodell ställde höga krav på utfallet. Utfallet för eNPS 2019 blev 2, vilket är mycket nära benchmark om 9 och kan ses som ett mycket gott resultat.

Baserat på utfallet har Operan under 2019 tagit fram måltal för åren 2020–2022, vilka kommer att implementeras under 2020.

NYA MÅLTAL 2020–2022:

År	Måltal eNPS
2020	3
2021	4
2022	5

Operan deltar aktivt med diskussion och fördjupning kring aktuella samhällsfrågor som kan relateras till operans repertoar

Genom aktiviteter med koppling till Operans produktioner såsom samtal, informationsspridning, debattartiklar, samarbeten och föreställningsintroduktioner, tar Operan upp aktuella samhällsfrågor som har anknytning till Operans repertoar. På detta sätt vill Operan sprida kunskap samt skapa diskussion och därigenom bidra till en hållbar samhällsutveckling och därmed bli mer relevant för fler samt stärka sin legitimitet och sin roll som nationalscen.

AKTIVITETER:

2018	I samband med samtliga premiärer, när det är relevant, genomföra aktivitet/er för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor.
2019	I samband med samtliga premiärer samt för övriga produktioner, där det är relevant, genomföra aktivitet/er för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor.

RESULTAT 2019:

Under 2019 arrangerade Operan premiärsamtal inför samtliga åtta, nya föreställningar. Därutöver arrangerades flertalet öppna föreläsningar samt introduktioner kopplade till Operans olika produktioner. Samtliga premiärsamtal, introduktioner samt flertalet av föreläsningarna filmades och sändes live på Facebook. Inspelningarna lades även ut på Operans hemsida för att tillgängliggöra dessa evenemang för en större publik. Inom ramen för Unga på Operans verksamhet fick samtliga skolklasser som såg Orlando under spelperioden delta i en praktisk workshop om föreställningens tematik om kärlek, krig och att behöva fly från sitt hemland.

ANTAL GENOMFÖRDA AKTIVITETER 2017-2019:

År	Opera	Balet	Unga på Operan
2017	2	1	1
2018	8	4	0
2019	9	7	1

Operan arbetar aktivt för variation och jämställdhet i produktionerna (konstnärliga team)

Operan är öppen gentemot hela samhället och för alla åldrar. Operan värnar om variation och jämställdhet på ett engagerande och inkluderande sätt. Konstnärliga team innefattar: Kompositör, librettist, dirigent, regissör, koreograf, scenograf, kostymdesigner, ljus-, ljud- och videodesigner, mask samt dramaturg.

MÅL:

2018-2021	Uppnå en jämställd könsfördelning (fördelning 40/60) i konstnärliga team med fokus på kvinnliga regissörer, koreografer, dirigenter och scenografer.		
2018-2021	Uppnå en jämställd åldersfördelning i konstnärliga team räknat på åren 2018-2021. Operan definierar en jämställd åldersfördelning enligt följande tabell:		
- 40 år	41-55 år	56 år	
25 %	50 %	25 %	

RESULTAT 2017-2019:

År	Man	Kvinna	-40	41-55	56-
2017	64 %	36%	14 %	67 %	19 %
2018	63 %	37 %	11 %	46 %	43 %
2019	71 %	29 %	22 %	63 %	15 %

Operan uppnådde ej fastställda målsättningar beträffande jämställd könsfördelning eller åldersfördelning under 2019. En av förklaringarna är att de konstnärliga teamen ofta kontrakteras 2-3 år i förväg.

Operans målsättning är att erbjuda en så bred repertoar som möjligt. Detta innebär repriser av traditionella verk blandat med nyskrivna verk. De klassiskt traditionella verken är skrivna under 1800-talet och har därför endast manliga upphovsmän. Under året har Operan inte haft något nyskrivet beställningsverk och därmed inte kunnat uppfylla de mål som satts avseende könsfördelning i konstnärliga team.

Likväl var 60 procent av regissörerna för operor som premiärvisades under 2019 kvinnor (3 av 5). Arbetet med att hitta en jämn könsfördelning fortsätter att ligga i fokus och Operan räknar med att uppnå sitt mål om jämställd könsfördelning i produktionerna under kommande säsonger.

EKONOMISKT ANSVAR

Operan är ett statligt helägt aktiebolag och verksamheten syftar inte till att ge överskott eller utdelning. I posten intäkter ingår bland annat ett väsentligt stöd från offentlig sektor, det vill säga staten. För 2019 uppgick anslaget till 498,1 mkr (2018: 495,1, 2017: 465,5). Operan har som uppdrag att ha ett eget kapital som ger en stabil grund för verksamheten. Operans egna kapital per 2019-12-31 uppgår till 39,2 mkr (2018: 34,6, 2017: 25,1) med en soliditet om 12 procent (2018: 10, 2017: 10). En rimlig nivå för normal verksamhet bör ligga på 25–30 procent. Med de stora finansiella åtaganden som en renovering och ombyggnation av Operahuset innebär, behöver soliditeten stärkas ytterligare. Detta innebär att Operans eget kapital behöver stärkas väsentligt av ägaren.

Tabell 1. Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde (mkr)

	2019	2018	2017
Intäkter ¹	620,7	594,5	573,1
Summa tillskapat ekonomiskt värde	620,7	594,5	573,1
Fördelat ekonomiskt värde			
Rörelsekostnader	-178,0	-158,9	-159,9
Löner och ersättningar till anställda ²	-412,9	-409,5	-398,2
Betalningar till finansärer	-1,5	-1,5	-1,4
Summa fördelat ekonomiskt värde	-592,4	-569,9	-559,5
Behållet ekonomiskt värde³	28,3	24,6	13,6

¹ Omfattar driftstillskott från staten, intäkter från sponsorer, biljettförsäljningar samt diverse intäkter som uthyrningar, turnéer med mera

² Inklusive arbetsgivaravgifter och löneskatt på pensioner

³ Summan ska täcka investeringar som behöver göras av konstnärlig karaktär samt i fastighet och teknik

SUBVENTIONERADE BILJETTPRISER

Genom bidraget från offentlig sektor kan Operan erbjuda subventionerade biljetter till sina föreställningar. På så sätt ges fler människor möjlighet att besöka och ta del av Operans utbud till ett överkomligt pris. En osubventionerad biljett till en föreställning på Stora Scenen skulle 2019 i genomsnitt ha kostat 3 185 kr (2018: 3 438, 2017: 3 120), vilket kan jämföras med snittpriset till besökarna på 467 kr (2018: 464, 2017: 451).

BILJETTPOLICY

Genom att erbjuda Operans fast- och visstidsanställda fribiljetter, ges möjlighet till kompetensutveckling samtidigt som initiativet är en viktig personalvårdsförmån. Även ett begränsat antal externa gäster, såsom press, kan få möjlighet att se Operans föreställningar gratis. Hanteringen av fribiljetter styrs genom en personalbiljettpolicy som reglerar till vem och vilket antal biljetter som får delas ut. Policyn har även upprättats med syfte att minimera risken för eventuella mutor eller korrruption. Under 2019 hade Operan 183 739 besökare (2018: 165 939, 2017: 174 138) till föreställningarna på Stora Scenen, varav 5 procent (2018: 6, 2017: 6) var fribiljettbesökare.

EXTERNA RELATIONER

Verksamheten på Operan finansieras även till viss del genom sponsring och donationer. Sponsring och partnerskap ses som nära samarbeten med tydligt överenskomna mål och Operan strävar efter att samarbeta med företag och partners som delar Operans kärnvärden; konstnärlig kvalitet, orädd, välkomnande och tidlös. Operan har en policy för partnersamarbeten som reglerar val av partnerskap och samarbeten. Detta gäller exempelvis om företaget kan uppfattas som diskriminerande eller företräder områden som enligt Operans bedömning

kan uppfattas skadliga på något sätt, såsom företag verksamma inom krigsindustri/pornografi/vadslagning och andra spelformer som inte är tillåtna enligt svensk lag, eller företag som inte följer kraven på mänskliga rättigheter.

Under 2019 fortsatte Operans partnerskap med Mastercard. Partnerskapet innebär att Operan kan nå ut med sitt innehåll till en bredare målgrupp och fler människor ges möjligheten att upptäcka Operans verksamhet och föreställningar. Partnersamarbeten och donationer har också möjliggjort genomförandet av flera projekt inom Operans barn- och ungdomsverksamhet, se avsnitt *Unga på Operan*.

Operan har ett uppskattat och nära samarbete med ett flertal privatpersoner. Medlemskap i Operans Donationsfond ger en plattform för engagemang samt stöd till Operans konstnärliga utveckling. Operan har tagit emot donationer för att finansiera bland annat inköp av en ny harpa, en turné till Hong Kong, barnlördagar och lovaktiviteter, en konsert med Kungliga Hovkapellet samt nya kostymer till baletten *Nötknäpparen*.

INKÖP OCH ANSVARSTAGANDE I LEVERANTÖRSLEDET

För att bedriva verksamheten på ett framgångsrikt sätt behöver Operan anlita olika leverantörer. Behovet är brett och därmed är leverantörskedjan komplex. Vid val av leverantör beaktar Operan hållbarhetsaspekter, såsom miljöhänsyn och socialt ansvarstagande. Operan har under 2019 genomfört ett antal upphandlingar och tecknat avtal med flera nya leverantörer, exempelvis avseende lagstadgad finansiell revision och kommunikationstjänster kopplat till kommande fastighetsprojekt. Under 2019 handlade Operan varor och tjänster från omkring 800 olika leverantörer, allt från konstnärliga inköp såsom beställning av komposition, libretto, scenografi, koreografi och regi till rent administrativa och verksamhetsstödande anskaffningar inom HR, IT, fastighet och kommunikation med mera. Leverantörerna finns förutom i Sverige i flera, främst europeiska länder som Tyskland och England, vilka har nischade leverantörer inom scenkonst och -teknik.

Operans inköp ska kännetecknas av affärsmässig korrekthet, objektivitet och ärlighet med iakttagande av god affärssed. Operan lyder under Lagen om offentliga upphandlingar (LOU) och har sedan många år en inköbspolicy. Policyn har en koppling till den nationella upphandlingsstrategin som regeringen tagit fram till den offentliga sektorn för att stimulera användning av offentliga upphandlingar som ett strategiskt verktyg för att både nå organisationens mål och samtidigt möta samhällsutmaningarna, eftersom de offentliga inköpen kommer att spela en avgörande roll för Sveriges nationella genomförande av FN:s Agenda 2030 för långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Strategin innehåller sju inriktningsmål varav två är direkt kopplade till hållbarhetsaspekter; ökad användning av miljökriterier samt kravställa innefattande krav kopplat till social hållbarhet. För att minska risker kopplade till otillåtna upphandlingar, mutor och korruption arbetar Operan löpande med intern information till anställda som har kontakt med leverantörer, beslutanderätt eller på något sätt har en möjlighet att påverka val av leverantörer. Alla nyanställda, som på något sätt ingår i Operans inköpsorganisation erhåller lämplig utbildning.

HÅLLBARHETSKRAV VID INKÖP

Hållbarhet är en integrerad del av Operans inköbspolicy och ska ligga som underlag vid val av leverantör. Inför varje större upphandling analyserar Operan aktuell bransch för att identifiera möjliga hållbarhetsrisker. Analysen resulterar i fastställande av sociala, etiska, miljö- eller andra hållbarhetskrav samt avtalsvillkor. Vid annonserade upphandlingar kontrolleras den vinnande leverantören inför tilldelningsbeslut. Även stickprovskontroller under pågående avtal genomförs, speciellt om branschen förknippas med betydande risker kopplat till exempelvis miljöpåverkan, korruption eller mänskliga rättigheter och sociala aspekter. Det

kan till exempel nämnas att Operan köper in relativt stora mängder tyger (dels för att sy kostymer dels för att skapa dekor och scenografi till föreställningar). Textilindustrin har fastställts vara en riskbransch vad gäller arbetsförhållanden och kemikalieanvändning under tillverkningsprocessen varför Operan arbetar aktivt med leverantörskontakter och uppföljningen inom detta område.

För att få stöd vid kravställan kopplat till mer komplexa varor och tjänster, såsom flygresor eller mobiltelefoner, har Operan valt att göra avrop från Statens inköpscentral vid Kammarkollegiets (SIC) statliga ramavtal. Avrop från SIC:s ramavtal innebär effektiviseringar i form av tidsbesparing och förmånligare villkor men även fördelen att SIC som upphandlar stora volymer kan ställa mer ambitiösa hållbarhetskrav än vad en liten upphandlande enhet kan.

Operan har gradvis höjt ambitionsnivån vad gäller hållbarhetskriterier i sina anskaffningar och detta syns tydligast i materialanskaffningar inom vissa branscher där det finns ett stort utbud av miljövänliga produkter. Ett annat exempel är elektricitet till Gäddvikens verkstäder. År 2015 efterfrågade Operan elektricitet producerad av förnybara energikällor, för att kunna jämföra priserna. Detta resulterade i att all el som levereras till verkstäderna blev ursprungsmärkt med Bra Miljöval. Vid den senaste upphandlingen som genomfördes under hösten 2019 var ursprungsmärkning en självklarhet. På motsvarande sätt har Operan höjt nivån på sina trycksaker från att ställa miljökrav på endast pappret till att hela trycksaken är Svanenmärkt, vilket innebär att hela tryckprocessen (tryckmetoden inklusive energianvändning, utsläpp och användning av kemikalier, emballage och transporter etcetera) omfattas.

Operan vill även verka för ökad social hållbarhet och bättre arbetsvillkor varför krav ställs som uttrycker nolltolerans beträffande diskriminering på grund av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning eller av sådana skäl otillbörlig särbehandling av arbetstagare eller arbetssökande.

LOKALER

Operan står inför två stora fastighetsprojekt; renovering och ombyggnation av Operahuset (NOiO) samt flytt av dekorverkstäder, repetitionssalar, kostymförråd och arkiv, idag belägna i Nacka. Relaterat till båda dessa projekt är hållbarhetsfrågorna viktiga.

Operan har under hela 2019 fortsatt att intensivt arbeta tillsammans med Statens fastighetsverk (SFV) kring projektet NOiO, utifrån den förstudie som lämnades till regeringen i maj 2015. I förstudien lämnades ett förslag på en ombyggnation/renovering för att få ett operahus som kan möta de krav som ställs för en modern nationalscen samt hur en renovering kan bidra till att utveckla den konstnärliga verksamheten, förbättra arbetsmiljön och göra Operahuset mer tillgängligt och öppet för publiken. I dagsläget planeras renoveringen av Operahuset att påbörjas år 2023. SFV har tagit fram ett hållbarhetsprogram för projektet, som används som styrdokument under projektering och produktion. Dokumentet redovisar övergripande och detaljerade hållbarhetsmål och krav i projektet, miljöorganisation och ansvarsfördelning. Till hållbarhetsprogrammet hör en hållbarhetsplan som löpande skall redovisa planerade åtgärder samt projektrutiner med bäring på miljö/hållbarhet. Målet är att det ombyggda Operahuset ska miljöcertifieras enligt vedertagen standard för miljöcertifiering av byggnader, vilket betyder att ambitionen är högre än att bara följa lagkrav.

Under 2019 har Operan tillsammans med Dramaten arbetat vidare med etableringen av nya dekorverkstäder och ateljéer med anledning av att dagens fastighetsägare i Nacka aviserat att bostäder kommer att byggas på området. Dagens avtal är förlängt till 30 juni 2024, då Operans och Dramatens verkstäder kommer att flytta till nybyggda lokaler i Flemingsberg. Lokalerna kommer att vara certifierade som Miljöbyggnad silver.

UNGA PÅ OPERAN

Barn och unga är en viktig målgrupp för Operan, prioriterad i enlighet med regeringens uppdrag. Genom barn- och ungdomsverksamheten Unga på Operan (även kallad UpO) arbetar Operan för att öka möjligheten för barn och unga, familjer och skolor att ta del av professionell kultur av högsta kvalitet. Initiativet riktar sig till barn i alla åldrar, från spädbarn till unga vuxna. 2019 var ett framgångsrikt och intensivt år för Unga på Operan både ur ett konstnärligt och pedagogiskt perspektiv. Verksamheten nådde ut såväl nationellt som internationellt och genomförde flera framgångsrika samarbetsprojekt. En viktig del i Unga på Operans verksamhet är de produktioner som skapas ur barnens perspektiv.

Under våren 2019 spelades operan *Orlando* på 1700-tals-teatern Confidencen i Solna för tonåringar i åldern 13–15 år. Operan hade Händels musik som grund, med ny svensk text av Sophie Helsing och ny musik av Johan Ramström, som vävts samman med Händels. Fyra studenter på praktik från Stockholms konstnärliga högskola deltog i bärande roller. Alla högstadielklasser som köpte biljetter till föreställningen erbjöds att ta del av en kostnadsfri workshop kopplad till produktionen.

Under hösten 2019 togs det mycket efterfrågade och internationellt uppmärksammade och uppskattade verket *Myriader av världar* upp för repris. *Myriader av världar* är en konstnärligt avancerad produktion för bebisar från 3–18-månaders ålder som skapats i samklang med den senaste spädbarnsforskningen.

På Stora Scenen lockade *Nötknäpparen* många barnfamiljer och verket spelades med utsålda föreställningar.

Vid merparten av Operans generalrepetitioner på Stora Scenen har Unga på Operan haft platserna på 2:a raden till sitt förfogande för skolklasser samt lärare. Lärare har även bjudits in till särskilda lärarkvällar där de fått möta konstnärliga team som berättat om kommande produktioner. Lärarna har fått lyssna till inbjudna föreläsare och har fått en presentation av den pedagogiska verksamheten. Operan har även dagtid spelat *Trollflöjten* och *Dracula* som skolföreställningar på Stora Scenen.

All verksamhet som riktas till barn och ungdomar erbjuds till ett starkt reducerat pris eller till självkostnadspris. Under 2019 besöktes Operans barn-, familje- och ungdomsverksamhet av drygt 47 000 personer (2018: ca 54 000, 2017: ca 43 000) och verksamheten utgör nu 16 procent av Operans besökare. Totalt har 716 aktiviteter genomförts för barn och unga under året (2018: 721, 2017: 596).

SKAPANDE SKOLA

För att nå en bred publik och nya publikgrupper samarbetar Unga på Operan aktivt med skolor. Satsningen Skapande skola finansieras av Statens kulturråd och är tänkt att stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet. Målet är att elever ska få tillgång till kulturens alla uttrycksformer och att deras möjligheter till eget skapande ska öka. Unga på Operan är en stor aktör inom Skapande Skola och inom detta område har Operan presenterat produktioner med fördjupande workshops i anslutning till föreställningar, lärarhandledningar, guidade visningar med konstnärliga aktiviteter, konsertprogram i Guldfoajén eller på skolan, opera- eller dansworkshop på skolan (utan koppling till specifik produktion) och program där eleverna utforskar och skapar tillsammans med Unga på Operans pedagoger. Ett nytt koncept för 2019 var en interaktiv klassrumskonsert där en sångare och en musiker besökte skolor.

STÖRRE PEDAGOGISKA PROJEKT

Unga på Operan genomför även projekt med hjälp av donerade och sponsrade pengar och tack vare en fortsatt donation har samarbetet med *El Sistema Stockholm* gått in på sitt femte år. I projektet möts barn och professionella musiker ur Hovkapellet.

Operan och samarbetspartnern Wallenius Lines avslutade 2019 det treåriga skolprojektet med Smedshagsskolan i Hässelby. Projektet riktades till elever från förskoleklass till årskurs 9. Verksamheten invigdes 2017 och innebar i huvudsak att alla elever på skolan skulle ha minst en konstnärlig aktivitet per termin med Unga på Operan under de tre åren som projektet pågick. Som en del av arbetet fick eleverna bland annat vara med på workshops i dans och drama, konserter med artister från Operan, besök på Operan och se genrep av föreställningar. En viktig del av projektet var forskaren Margareta Aspán, knuten till Stockholms Universitets Barn- och ungdomsvetenskapliga institution, som följde hela processen. Margareta Aspán undersökte hur barns inlärning, gruppdynamik och utveckling påverkas när kulturen knyts ihop med lärprocessen och studien visade att de barn från Smedshagsskolan som deltog i projektet förvärvade både nya kunskaper och erfarenheter. När resultaten börjat sammanställas under 2019 visar dessa att sammanhållning i skolklasserna samt elevernas självförtroende stärkts men även studieresultaten generellt förbättrats hos eleverna. Vidare har projektet belyst värdet av att våga känna sig fri, att det handlar om basal demokrati och mänskliga rättigheter och att kulturen öppnar en dörr till förståelsen av dessa begrepp. Resultatet av studien väntas i sin helhet våren 2020.

FAMILJE- OCH LOVAKTIVITETER

För familjer ordnar Operan varje år familje- och lovaktiviteter. De mycket eftertraktade *Barnlördagarna* inbegrep under 2019 nästan alla lördagar under terminerna. Under dessa lördagar framfördes program av sångare och musiker i Guldfoajén. En mycket uppskattad programpunkt som ingick i konceptet var »Prova på balett« som ägde rum i en danssal. Under sport-, påsk och höstlov erbjöds i vanlig ordning konserter och visningar av Operahuset, aktiviteter som vanligtvis lockar nya besökare till Operan.

SAMARBETEN OCH GÄSTSPEL FÖR BARN OCH UNGA

Tillsammans med ett bibliotek och en skola i Farsta genomfördes projektet *Poesi och piano*. I projektet arbetade elever, tillsammans med pedagoger från Operan, fram poesi som tonsattes. Som avslutning framförde barnen verken med sina familjer som publik i stadsdelens bibliotek.

Under 2019 nådde två av Unga på Operans produktioner ut till publik utanför Stockholm. Operan *När då då* av Pija Lindenbaum, som även erhöll *Svenska Teaterkritikers Förenings Barn- och Ungdomsteaterpris* för bästa produktion för barn och unga och valdes av juryn för den svenska *Scenkonstbiennalen* i Härnösand och Sundsvall att spela på festivalen mellan den 14–19 maj 2019. *När då då* spelades även in och sändes i SVT under november 2019.

Myriader av världar bjöds in till Hongkong och genomförde där en turné under sommaren med 18 föreställningar. Verket valdes ut att spela i det officiella programmet på den stora internationella *Assitejffestivalen* i Kristiansand (Norge) och spelade där i slutet av sommaren. *Myriader av världar* hade därefter en spelperiod på Malmö Opera innan den slutligen återkom med en spelperiod på Operan.

Operan *Orlando* med tonårspublik som målgrupp var ett samarbete med 1700-tals-teatern Confidencen i Solna och Stockholms konstnärliga högskola, en institution som Unga på Operan har ett kontinuerligt samarbete.

Under våren 2018 höll Operan en kurs i entreprenörskap för Mastersstudenter i årskurs 1. Projektet syftade till att studenterna genom praktiskt arbete och utbildning i Operans produktionsprocess och värdegrundsfrågor kopplade till ung publik skulle skapa ett eget konstnärligt koncept, vilket under 2019 framfördes i form av barnkonserter i Guldföajén.

EN OPERA FÖR ALLA

Operan strävar efter att med sin verksamhet nå ut till och vara tillgänglig för alla i Sverige, vuxna såväl som barn och unga. Operans utmaning är att behålla den trogna publiken och samtidigt hitta nya publikgrupper och locka nya besökare och en bredare publik till Operahuset. Operan ska därutöver verka för att göra teatern tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och ge boende utanför Stockholm tillfälle att se föreställningarna.

TILLGÄNGLIGHET VIA DIGITALA KANALER

Genom en utökad digital satsning vill Operan tillgängliggöra konsten för fler människor och nå nya målgrupper. Ett flertal sändningar av Operans föreställningar har under 2019 skett via olika plattformar. Satsningen har även innefattat utvärdering och analys av tidigare års arbete, framtagande av strategier och måltal, teknikutveckling, teknikinvesteringar, innehålls- och produktutveckling, målgruppsundersökningar och samarbetskontakter både inom och utanför Sverige.

Det moderna och mycket omtalade dansverket *Half Life*, som spelats in med avancerad Virtual Realityteknik, bjöds under 2019 in till filmfestivalen i Cannes och visades därutöver på ytterligare 15 festivaler i ett flertal olika länder. Operan planerar att tillgängliggöra verket för en så stor publik som möjligt via Operan Play.

En nysatsning för 2019 är Operans egen play-kanal Operan Play där Operan kommer kunna erbjuda föreställningar och livesändningar samt bakommaterial från Operahuset helt gratis för användaren. En viktig grupp för Operan Play är de som av exempelvis geografiska, personliga eller ekonomiska skäl inte kan ta sig till Operahuset. Många äldre personer riskerar att gå miste om levande kulturmöten på grund av begränsade möjligheter att besöka kulturevenemang. Under hösten 2019 har en ny studie publicerats från Göteborgs Universitet/Sahlgrenska Akademin för att belysa vikten av kulturmöten med musik för äldre. Sammanfattningsvis visar resultaten att levande kulturmöten med musik på särskilt boende har stor betydelse för äldre personers existentiella hälsa, livskvalitet och välbefinnande. Via Betaniastiftelsen sände Operan under hösten 2019, som en del i sin digitala satsning, tre olika lunchkonserter till äldreboenden runtom i landet. Sändningarna mottogs mycket positivt och pilotprojektet planeras därmed fortsätta samt eventuellt även utökas under 2020.

Under året direktsändes George Bizets opera *Carmen*, i samarbete med Folkets Hus och Parker, live på biografer i hela Sverige (cirka 3 200 besökare). Dessutom repriserades Operans populära version av *Glada änkan* med Henrik Dorsin i huvudrollen, på ett antal biografer runt om i Sverige (cirka 1 600 besökare).

Med stöd av livestreamingplattformen OperaVision, som är en del av Opera Europa, den europeiska sammanslutningen för operakompanier och festivaler, visades under 2019 föreställningen *Der ferne Klang*.

Genom radio- och tv-sändningar kan Operans föreställningar nå ut till hela landet. Operan samarbetar kontinuerligt med Sveriges Radio för att göra nyproducerade operaföreställningar tillgängliga för en stor publik. Samarbetet har under 2019 resulterat i fyra radiosändningar (2018: 7, 2017: 8) av Operans operaföreställningar, vilka sändes i Sveriges Radio P2. Operan samarbetar också med Sveriges Television och under året genomfördes två tv-sändningar (2018: 6, 2017: 3). *När då då* visades för SVT-publiken med cirka 65 000 tittare.

Operetten *Glada änkan*, inspelad 2017, visades under 2019 med cirka 153 000 tittare. Den efterfrågade baletten *Eskapist* av Alexander Ekman spelades in under 2019, för sändning under 2020.

I syfte att bland annat nå ny publik har Operan valt att arbeta med nya digitala tekniker som Augmented Reality (AR) och Virtual Reality (VR). Operan har sedan 2017 använt sig av banbrytande AR-teknik för att bygga in visuella effekter och ljudupplevelser i säsongsprogrammet. Med musik, tal och 3D-effekter ges användaren möjlighet att på ett enkelt sätt få inblick i Operans värld.

TILLGÄNGLIGHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Operans salong är utrustad med hörslinga för att erbjuda personer med nedsatt hörsel möjlighet till en kvalitativ upplevelse. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra tillgängligheten och göra de publika delarna mer inbjudande för personer med funktionsnedsättningar. Både större och mindre arbetsmiljöprojekt har genomförts. Vid kommande ombyggnationer av teatern tas betydande hänsyn för att tillgodose önskemålen om ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att dra nytta av ny teknik och digitalisering.

NYA BESÖKARE GENOM BREDDNING AV VERKSAMHETEN

Operans vision är att som nationalscen för opera och balett vara tillgänglig för alla och beröra med starka känslor. Sedan 2017 har Operan arbetat med nya målgruppsindelningar och så kallade personas för att bättre förstå publikgruppernas olika behov och bättre anpassa kommunikationen efter detta. Under 2019 har Operan vidareutvecklat den digitala kommunikationsstrategin för att kommunicera mer varumärkesbyggande än produktspecifikt och för att nå ut till och attrahera ny publik, inte minst med hjälp av nya grepp inom video och foto. Under hösten genomfördes en stor kvantitativ undersökning bland personer i åldern 20–55 år, som ännu inte besökt Operan. Undersökningen syftade till att skapa en bättre förståelse för dessa gruppers drivkrafter och trösklar till att vilja besöka Operan. I undersökningen (700 respondenter i riket varav 300 i Stockholm) uppgav ca 87 procent att man hört talas om Operan och i denna grupp uppgav 4 av 10, det vill säga 35 procent av de 700 respondenterna, att de övervägt att besöka Operan. I undersökningen framkom tydligt att icke-besökarna uppfattade att Operan stod för hög kvalitet och en viktig del av landets kulturarv. Undersökningen gav även en större insikt om vad som krävs för att denna grupp skall gå från tanke till handling och genomföra ett besök i Operahuset.

Operans målsättning är en långsiktigt säkerställd förändring där Operans publik består av minst 10 procent förstagångspublik och 20 procent under 40 år. En framträdande strategi för att nå fler, är att utöka den digitala upplevelsen av repertoaren och därmed är Operan Play en väsentlig satsning för att bredda intresset för operans scenkonst. All förstagångspubliksbearbetning börjar dock via arbetet som Unga på Operan utför bland barn och unga.

Den öppenhet som Operan generellt arbetar med har bland annat som mål att visa den bredd som Operans verksamhet har. Att öppna upp och bjuda in allmänheten till Kungliga Balettens öppna repetitioner samt erbjuda guidade visningar av Operan har varit mycket framgångsrikt för att öka insikten om och inblicken i Operans verksamhet. Detta har regelbundet efterfrågats av publiken och det lockar även nya besökare till Operan.

Operan arbetar likaså aktivt med att utöka turistsäsongen för att nå utländska såväl som svenska turister och etablera sig som ett besöksmål i huvudstaden.

Operan når nya publikgrupper genom årligt återkommande evenemang som den välbesökta och omtyckta Kulturkatten samt utomhuskonserten på Gustav Adolfs torg. Samarbetet med Parkteatern är även det ett uppskattat och återkommande evenemang som lockar ny publik till Operan och 2019 fick publiken i Vitabergsparken möta ett utdrag ur baletten *Giselle*. Även det årliga heldagsevenemanget i Hagaparken på nationaldagen är mycket uppskattat och 2019, med närvaro av H.K.H Kronprinsessan Victoria, slog evenemanget publikrekord med närmare 28 000 besökare.

Välbesökta och uppskattade arrangemang var även, liksom tidigare år, de sommarkonserter som etablerat Operans Kungliga foajé som en intim och väl fungerande konsertlokal. Parallellt med dessa konserter pågick verksamheten med svenska och engelska guidade visningar, i år med konsten på Operan i fokus. Detta samtidigt som restaurangerna under sommarmånaderna var öppna, något som har varit uppskattat av såväl stockholmare som tillresta turister.

För att nå en ny, bredare och yngre publik gjordes under 2019 även stora marknadsinsatser i anslutning till baletten *Processen*. I samband med premiären bjöd Operan bland annat in till ett speciellt genrepsevent, vilket särskilt riktade sig till unga vuxna. Hela initiativet var mycket uppskattat och avslutades med en fest i Operans Guldfoajé.

BEVARANDE AV KULTURARVET – OCH SKAPANDE AV NYTT

Under 2019 har Operan, på uppdrag av regeringen, verkat för att vårda och främja det nationella kulturarvet inom opera och balett samt att stödja nyskapande svensk opera- och balettkonst. Med hjälp av statens bidrag har man beställt och framfört nya verk av kompositörer, librettister och koreografer. Genom att spela såväl klassiker som moderna och nyskapande verk tar Operan tillvara det befintliga kulturarvet samtidigt som ett nytt arv skapas. En medvetenhet kring kulturarvet är en förutsättning för att konstformen ska kunna utvecklas och gå vidare.

Under 2019 har Operan satsat på nyuppsättningar av klassikerna *Carmen* och *La traviata*. Operan har också presenterat två sällan spelade 1900-talsverk, *Kung Roger* och *Der ferne Klang*. Övrig klassisk operarepertoar har speglat flera operahistoriska perioder med verk som *Trollflöjten*, *Askungen*, *Rigoletto*, *La Bohème* och *Karmelitsystrarna*. Den nyskrivna operan *Dracula* av Victoria Borisova-Ollas repriserades och spelades för utsålda hus och det kan glädjande konstateras att detta nybeställda verk kan bli en del av det nya kulturarvet som skapas åt kommande generationer.

Operan har under 2019 även verkat för att hålla den klassiska balettkonsten levande, inte minst med nypremiären av *Giselle* men även genom att framföra den mycket populära *Nöt-knäpparen*, i Pär Isbergs tolkning med musik av Tjajkovskij.

Hantverksyrkena lyftes i Operans sommarutställning 2019 "Operakonst – det som syns". Utställningen skildrade bildkonsten på Operan och samarbetet med bildkonstnärer både historiskt och i nutid. Utställningen beskrev och belyste tillverkningen i Operans egna ateljéer och de yrkesskickliga specialister som behärskar allt från klassiskt limfärgsmålveri och skulptur till avancerade byggkonstruktioner. Kostymer, rekvisita, scenografi, modeller samt dekorelement ingick i utställningens olika montrar.

SAMHÄLLENGAGEMANG – DISKUSSION OCH FÖRDJUPNING

Ett av Operans strategiska hållbarhetsmål innebär att Operan ska delta aktivt med diskussion och fördjupning kring aktuella samhällsfrågor som kan relateras till Operans repertoar för att nå en ökad relevans i samhället. I konceptet Operan Xtra genomförs evenemang i anslutning till Operans föreställningar där medverkande artister och konstnärliga team tillsammans med inbjudna gäster samtalar om föreställningarna. Operan arrangerade under 2019 premiärsamtal inför samtliga premiärer, där publiken gavs möjlighet att lära sig mer om verken, deras aktualitet och tolkning. Sedan 2018 har dessa premiärsamtal filmats och under 2019 kunde samtalen ses live via Facebook, innan de lagts upp permanent på Operan Play via Operans hemsida.

Inför en ny uppsättning av operan *Carmen* hölls ett premiärsamtal med fokus på kvinnoroller på och bakom operascenen och hur *Carmen* kan tolkas 2019.

Premiärsamtalet inför baletten *Dancing Forward* berörde framtidens dans och vad en ung koreograf kan och vill berätta på scen.

Vid premiärsamtalet inför *La traviata* diskuterades varför Violetta fortfarande måste dö år 2019, hur Violettas offer tolkas idag samt vad Verdi menade när han på 1850-talet sa att det var en opera för samtiden.

I samtalet inför operan *Kung Roger* diskuterades en panel operans ställning i Polen idag, kopplingen mellan opera och politik, opera och film samt kvinnorollen Roxana och operans tematik, makt och makthavare.

Premiären av *Kung Roger* följdes även av två ytterligare introduktioner, ett samarbete med Polska Institutet och Dramaten, vid vilka verket tolkades och panelen diskuterade tonsättaren Karol Szymanowskis ställning i Polen idag.

Baletten *Processen* inleddes med en diskussion med fokus på Kafkas roll i Tjeckien och vad *Processen* kan berätta för en publik idag och följdes av två fördjupande föreläsningar i samarbete med Judisk Kultur och Dramaten respektive Tjeckiska Kulturinstitutet.

Premiärsamtalet inför baletten *Noces/Agon/Vår offer* lyfte Balanchines betydelse för modern dans, Stravinskis roll för modernism och expressionism. Även verkets styrkor diskuterades, då det så ofta dansas och tolkas.

Samtal har även hållits inför *Der ferne Klang*, om vikten av att lyfta fram sällan spelade verk från tidigt 1900-tal, samt inför baletten *Eskapist*, om ett dansverk som spränger alla gränser, om arbetsprocessen och vad ett nytt verk betyder för dansarna, publiken och danskonsten.

Operan ser samarbeten med andra konstscener men även forskarvärlden som en viktig del i arbetet med att aktivt delta med diskussion och fördjupning kring aktuella samhällsfrågor, inte minst för att lyfta jämställdhets- och variationsperspektivet.

Under 2019 fortsatte Operans samarbete med Stockholms Universitet och serien av de mycket populära öppna föreläsningarna. Genom föreläsningarna nåddes en yngre publik av studenter från de olika forskningsdiscipliner som föreläsarna representerade. Under 2019 hölls totalt fem öppna föreläsningar i samarbete med Stockholms Universitet.

MEDARBETARE

Operans verksamhet kräver en variation av yrken innefattande allt från dansare till publikvärdar. Cirka 120 olika yrkeskategorier uppdelat på konstnärlig, teknisk och administrativ personal finns representerade bland Operans medarbetare som arbetar lokaliserade i Stockholm, antingen i Operahuset eller i Operans verkstäder i Nacka. Antalet fast anställda är 533 och av dessa är 24 personer deltidsanställda (12 män och 12 kvinnor). Dessutom tillkommer cirka 200 visstidsanställda med kortare uppdrag såsom statister, guider, påklädare och publikvärdar. Beroende på uppdrag kan denna grupp av anställda arbeta allt från någon dag till totalt några veckor per år. Samtliga yrkeskategorier som är verksamma vid Operan är anslutna till kollektivavtal.

Som statligt aktiebolag är det viktigt för Operan att säkerställa att lagar och kollektivavtal följs samt att lokala kollektivavtal anpassas utifrån verksamhetens särskilda förutsättningar. Exempelvis är det viktigt att arbetstidsplanering möter verksamhetens behov och samtidigt säkerställer en god arbetsmiljö där medarbetare har förutsättningar att leverera arbete av hög kvalitet. Lönerevision sker i enlighet med fastslagen lönepolicy och villkor för personalförmåner ska vara tydliga. HR-avdelningen har en specialist- och rådgivande funktion där dessa frågor hanteras medan Operans lönehantering numera är outsourcad till ett externt företag.

KOMPETENSUTVECKLING OCH KARRIÄRVÄXLING

För att skapa en välfungerande verksamhet och för att stå på högsta nivå vad gäller utveckling och förnyelse behöver alla medarbetare kompetensutveckling. Behovet av kompetensutveckling diskuteras mellan chef och medarbetare vid det årliga medarbetarsamtalet och varje chef med budgetansvar har en post för kompetensutveckling inom avdelningen. Dessutom finns centrala resurser för Operans ledarskapsutveckling. Kompetensutvecklingsavtal finns i centrala kollektivavtal.

Arbetet med att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi, som påbörjades under 2018, har fortsatt under 2019 och kommer även att fortsätta 2020. Syftet med strategin är att styra och utveckla medarbetarnas och organisationens kompetens i linje med verksamhetens mål och strategier. Förhoppningen är att en stabil, långsiktig planering ska ge tydliga aktiviteter och en trygghet i beslutsfattande. Ambitionen är att vara proaktiv och framåtdrivande i allt arbete som bidrar till att verksamheten har den kompetens som behövs för att möta framtida utmaningar.

Flera yrkeskategorier inom Operans verksamhet har fysiskt krävande yrken, exempelvis dansarna. Inom vissa yrkeskategorier på Operan kan stöd erbjudas via stiftelsen Scenkonstens Omställning och Karriärväxling (SOK) som erbjuder aktivt och ekonomiskt stöd till karriärväxling för personer som haft eller har anställning vid offentligt finansierade sceninstitutioner. Stödet avser dansare, korister, sångsolister och musiker.

BARNARTISTER

I vissa av Operans produktioner ingår barn och ungdomar, exempelvis som dansare, statister eller i barnkörer. En arbetsledare ansvarar för barnens fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljö och dessutom finns barnansvariga som alltid är närvarande när barnen befinner sig i Operans lokaler. För barn och unga gäller särskilda regler för arbetstider och arbetsuppgifter, vilka inte alltid kan efterlevas vid medverkan i Operans föreställningar. Operan söker

därför dispens av Arbetsmiljöverket för varje barn, repetitions- och föreställningstillfälle. Under 2019 har Operan sökt dispens för tre produktioner och 74 arbetande minderåriga (2018: 96, 2017: 118). Så som föregående år beräknas antalet barn en gång per produktion, vilket innebär att samma barn kan ha räknats flera gånger om det har medverkat i flera produktioner.

Under 2018 påbörjades ett arbete med att utveckla barnens sociala och organisatoriska arbetsmiljö. Arbetet har inneburit att handlingsplaner ska arbetas fram, befattningsbeskrivningar uppdateras och medarbetare som arbetar med barnen kompetensutvecklas. Under 2019 har styrande och stödjande dokument tagits fram samt utbildning genomförts. Utbildningarna har syftat till att ge barnansvariga och pedagoger vid Operan tillräcklig kunskap för att kunna skapa och säkra trygga möten med barn och ungdomar och har lyft hur vuxna på ett bra sätt kan möta och samtala med barn och unga. Utbildningen har bland annat tagit upp ämnet sexuella trakasserier kopplat till #metoo.

Sedan hösten 2018 begär Operan utdrag ur belastningsregistret vid ny- och återanställning av barnansvariga och pedagoger.

LIKABEHANDLING OCH INKLUDERING

Operan ska vara en tillgänglig arbetsplats där alla medarbetare och arbetssökande känner sig välkomna och där variation och likabehandling främjas. Operan ska även vara en arbetsplats som arbetar mot och är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling. Operan har en likabehandlingspolicy med tillhörande handlingsplan som beskriver processen för anmälan av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande särbehandling. Policyn bifogas alla nya anställningsavtal, oavsett anställningsform. Likabehandlingspolicy tas även upp vid kollationeringar (första repetitionsdagen) där gästande artister och regissörer med flera, medverkar för att ta diskussionen in i produktionerna. Under 2019 har inga fall av diskriminering kommit till ledningens kännedom.

Under hösten 2017 startade uppropen #metoo och Operan har sedan dess, både internt och gemensamt med branschen, utfört viktigt arbete med att minska mörkertalet och bekämpa tystnadskulturen och framförallt eliminera trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminerande maktstrukturer inom scenkonstbranschen. Ledningen har under 2019 fortsatt att klargöra Operans ståndpunkt om nolltolerans mot alla typer av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Under våren 2019 genomförde Operan en öppen föreläsning för sina medarbetare på temat *Hur uttrycks ojämställdhet i organisationer* samt *Att förebygga och hantera sexuella trakasserier*. Under 2019 hölls även utbildning för chefer, fackliga företrädare samt skyddsombud i att möta och hantera känslor innefattande både teori och praktisk träning.

Hösten 2019 genomfördes första omgången av Operans ledarprogram. Programmet riktar sig till Operans chefer exkl. ledningsgruppen, men med ett begränsat antal platser per omgång och fortgår fram till och med januari 2020. Ledarprogrammet har som mål att stärka deltagarna i deras ledarskap med utgångspunkt i Operans ledar- och medarbetarfilosofi men även med fokus på förändringsledning något som aktualiseras under NOiO- och renoveringsperioden.

Chefer och skyddsombud erhöll under 2019 även utbildning för att stärka kunskaperna inom arbetsmiljö, innefattande Operans policys och riktlinjer kopplat till det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utbildningen syftade till att klargöra chefers och skyddsombuds ansvar och roll i arbetsmiljöarbetet samt att stärka samarbetet mellan chef och skyddsombud i det dagliga systematiska arbetsmiljöarbetet.

VARIATION

I slutet av 2019 hade Operan 533 fast anställda, varav 53 procent män och 47 procent kvinnor. Målet är att ha en fördelning på minst 60/40 per yrkeskategori, vilket har uppnåtts totalt sett. Dock skiljer det något per yrkeskategori, se *tabell 2*. I ledningsgruppen är kvinnor i majoritet medan mellanchefer övervägande är män.

Operans målsättning är vidare att ha en bra spridning i åldersstrukturen inom varje yrkesgrupp. Åldersmässigt finns merparten av de anställda i ålderskategorierna 30 år och däröver. Bland konstnärlig personal är gruppen 30–49 år dominerande, vilket är naturligt med tanke på att de kan gå i omställning och karriärväxling tidigare. Operan arbetar aktivt med att minska obalanserna vid nyrekrytering, men Operans låga personalomsättning medför att köns- och åldersstrukturer tar lång tid att förändra och måste beaktas över ett längre perspektiv. Operans personalomsättning 2019 ligger på snarlika nivåer som 2018.

Varje år genomför Operan en lönekartläggning för att synliggöra skillnader i lön mellan män och kvinnor. Kartläggningarna har under flera år visat på små eller inga löneskillnader mellan män och kvinnor och 2019, likt 2018, kunde ingen löneskillnad relaterad till kön påvisas.

Inom baletten är den nationella variationen stor, med ett 20-tal nationaliteter representerade. Även inom orkestern och kören förekommer flera olika nationaliteter. Operan arbetar också med många internationella team och gäster. Vid rekrytering till Kungliga Hovkapellet sker all provspelning bakom skärm, vilket innebär full anonymitet för den sökande och att den som får tjänsten helt och hållet är den som anses spela bäst.

Tabell 2. Antal anställda per kön och ålderskategori 2019 (2018, 2017)

	Antal	Man (%)	Kvinna (%)	<29 år (%)	30–49 år (%)	> 50 år (%)
Ledningsgrupp	10 (10,10)	20 (20,20)	80 (80,80)	0 (0,0)	30 (30,60)	70 (70,40)
Mellanchefer	14 (9,14)	79 (78,71)	21 (22,29)	0 (0,0)	36 (22,43)	64 (78,57)
Arbetsledare	19 (17,22)	58 (65,68)	42 (35,32)	0 (0,0)	37 (18,14)	63 (82,86)
Konstn. personal	259 (272,268)	53 (52,52)	47 (48,48)	18 (11,13)	45 (47,51)	37 (42,36)
Teknisk personal	166 (165,169)	61 (58,61)	39 (42,39)	5 (4,6)	39 (38,40)	56 (58,54)
Adm. personal	65 (67,53)	29 (33,28)	71 (67,72)	2 (0,4)	49 (48,51)	49 (52,45)
Totalt	533 (540,536)	53 (51,53)	47 (49,47)	10 (7,9)	43 (43,45)	47 (50,46)
Styrelse	7 (7,7)	43 (43,43)	57 (57,57)	0 (0,0)	14 (14,14)	86 (86,86)

Tabell 3. Personalomsättning och sjukfrånvaro

	2019	2018	2017
Personalomsättning	5,0*	4,7	6,6
Sjukfrånvaro totalt	4,3	4,5	3,3
Sjukfrånvaron fördelad per kön och åldersgrupp			
Kvinnor	4,1	4,1	2,8
Män	4,6	4,9	3,8
Anställda -30 år	3,8	1,4	2,7
Anställda 30-49 år	3,8	4,1	2,0
Anställda 50 år-	5,0	5,8	4,8
Sjukfrånvaro över 60 dagar av den totala frånvaron	43,0	36,9	35,5

* Metoden för att beräkna personalomsättning har förändrats under 2019. Beräkning sker numera enligt Nyckeltalsinstitutet. Tillämpas samma beräkningsmetod som 2018 skulle utfallet istället ha varit 4,6 procent.

Under 2019 anställdes 25 personer och andelen nyanställda var 5 procent. 64 procent av de nyanställda var män och 36 procent kvinnor. 16 procent av de nyanställda var mellan 0-26 år, 64 procent mellan 30-49 år samt 20 procent mellan 50-70 år.

Antalet avgångar var 24.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Medarbetarnas hälsa och säkerhet är ett prioriterat område för Operan och några av Operans tjänster är högriskyrken med tung fysisk belastning. Alla Operans anställda erbjuds friskvård i form av fri tillgång till Operans träningslokaler och årskort på träningsanläggning till reducerat pris.

EGEN FÖRETAGSHÄLSOVÅRD

Operan har ett eget hälsovårdsteam bestående av en företagssköterska, en naprapat, tre fysioterapeuter och en massör. De arbetar bland annat med förebyggande hälsovård, friskvård, arbetsrelaterad fysisk och social problematik samt rehabilitering. Allt detta i syfte att fånga upp tidiga signaler på ohälsa, främja hälsa och ett långt och hållbart arbetsliv.

Operan har även en kontrakterad företagsläkare, en ortopedspecialist för dansare, en foniater (öron-, näsa- och halsspecialist) för sångare samt två externa leverantörer för samtalsstöd för individ respektive chefs- och grupphandledning.

ARBETSSKADOR, TILLBUD, RISKOBSERVATIONER OCH SJUKFRÅNVARO

Operan har ett digitalt verktyg för att rapportera och utreda arbetsskador, tillbud och riskobservationer. Under 2019 inrapporterades 28 tillbud, 26 arbetsskadeanmälningar och 9 riskobservationer. Övervägande delen av inrapporterade tillbud, arbetsskador och riskobservationer är relaterade till arbetet på scenen. Dessutom utgör skador för dansarna i samband med framför allt repetition en del av arbetsskadorna. Under 2019 rapporterades en arbetsskada som inträffade på väg från jobbet. Det går i övrigt inte att se någon tydlig förklaring till de ökade arbetsskadeanmälningarna avseende alla platser där arbetsskador brukar uppkomma. En anledning till ökningen kan vara att det nu är enklare att rapportera händelser i det digitala verktyget som implementerades under 2018.

Tabell 4: Arbetsskador, tillbud, riskobservationer

	Antal 2019	Antal 2018	Antal 2017	Fördelning mellan könen (%) 2019; Kvinnor / Män
Riskrapporter	9	4	-*	0 %/11 % och 89 % där kön ej redovisats
Tillbud	28	14	19	29 %/18 % och 54 % där kön ej redovisats
Arbetsskador	26**	35	18	35 %/65 %

* Ej rapporterat 2017.

** Beräknad skadefrekvens är 7. Värdet är beräknat med formeln = 200 000 x antal arbetsskador/antalet arbetade timmar.

Samtliga tillbud och arbetsskador utreds av chef och skyddsombud och redovisas även under arbetsmiljökommitténs (AMK) möten. Skyddsronder med fokus på den fysiska arbetsmiljön genomförs en gång per år. Under 2018 tillsattes en partssammansatt arbetsgrupp bestående av representanter från arbetsgivaren, företagshälsovården samt skyddsombud med uppdrag att genomföra en arbetsmiljörevision. Resultatet från revisionen redovisades i AMK februari 2019 och under året har det arbetats med ett antal aktiviteter som beslutades av parterna i arbetsmiljörevisionen. Arbetsmiljörevision avseende 2019 kommer att genomföras i början av 2020.

Operan hade en överlag något lägre sjukfrånvaro 2019 relativt sjukfrånvaron 2018, se tabell 3. Sjukfrånvaron för medarbetare under 30 år ökade jämfört med 2018, medan övriga grupper minskade. Operan har en relativt hög andel av sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar. En majoritet av långtidssjukskrivningarna utgörs av skador hos medarbetare med ett mycket fysiskt krävande arbete, såsom dansare i baletten.

RISKANALYSER OCH KRISBEREDSKAP

Inför varje ny produktion görs en förberedande riskanalys med genomgång av eventuella risker och osäkerhetsmoment i produktionen. Biträdande regissör informerar nya medverkande om gällande säkerhetsföreskrifter. Inför premiär av en produktion görs sedan ytterligare säkerhetsgenomgångar och inför varje föreställning görs alltid säkerhetskontroll av både scenområdet och publika utrymmen. Utbildningar inom Heta Arbeten, Advanced Responder och hjärt- och lungräddning (HLR) samt brandskyddsutbildning sker löpande vid behov.

Under 2018 arbetades en ny kris- och beredskapsplan fram och en ny krisorganisation skapades, som har implementerats under 2019.

OPERANS MILJÖANSVAR

Enligt Operans hållbarhetspolicy ska Operan eftersträva ett modernt resurstänkande och etiskt ansvar för människor och miljö i sin verksamhet. Operans miljöpåverkan uppkommer vid drift och skötsel av fastighet, genom material- och kemikalieanvändning vid framställandet av nya produktioner samt genom resor och transporter. För att minska risken för skada på människor och miljö vid produktion av de material som Operan använder, ställs miljökrav i samband med inköpsprocessen (se avsnitt *Inköp och ansvar i leverantörsledet*). Operan tillämpar även försiktighetsprincipen vid användning av kemikalier samt nya material och produkter, med syfte att minimera verksamhetens negativa påverkan på miljö och hälsa. Operan arbetar även aktivt med uppföljning av energiförbrukning och avfallshantering, bland annat genom dialog med fastighetsförvaltaren för Operahuset och för Operans verkstäder i Nacka.

ENERGI OCH KLIMAT

Operans energiförbrukning kommer från el, uppvärmning och kyla samt från bränsle till Operans resor och transporter.

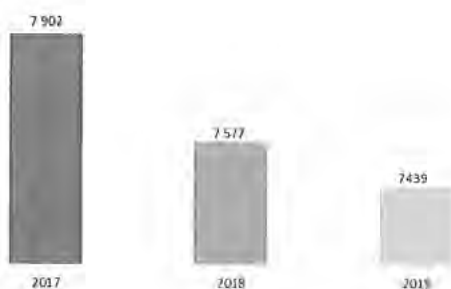
Under 2019 kom 95 procent (2018: 95, 2017: 95) av den förbrukade energin från förnybara energikällor* och köpt el var miljömärkt. Den förbrukade energimängden förhåller sig relativt stabil från år till år.

Operahuset, som byggdes 1898, medför dock stora utmaningar vad gäller att reglera värme och kyla på ett sätt som passar verksamheten idag. Förhoppningen är att krav på förbättrad energiprestanda ska kunna ställas då Operahuset renoveras under kommande år. Även Operans verkstäder, vilka idag ligger i Nacka, kommer att flyttas under en snar framtid. Planeringsarbetet pågår och även här med beaktande av miljöfrågorna. (se avsnitt *Lokaler*).

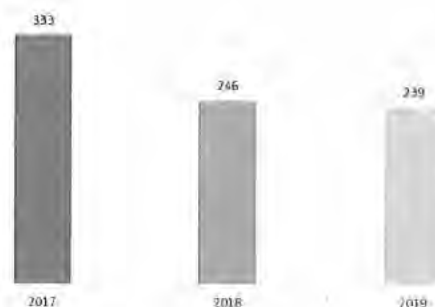
Den klimatpåverkan som uppstår är beroende av såväl val av energislag som förbrukad energimängd. Operans utsläpp av växthusgaser kommer framför allt från uppvärmning av lokaler. Under 2019 var energiförbrukningen totalt 7 439 MWh (2018: 7 577, 2017: 7 902) och klimatpåverkan från Operans användning av el, värme, kyla och fordonsbränsle till resor med egna fordon var 239 CO₂-ekvivalenter (2018: 246, 2017: 333). Under 2019 konverterades en av verksamhetens lastbilar om, med syfte att möta de framtida miljökraven. Målsättningen är att även konvertera Operans andra lastbil under 2020.

* Innefattar ej de resor som utförts med andra fordon än Operans egna fordon.

Graf 1: Energiförbrukning, MWh 2017–2019

Graf 2: Klimatpåverkan, CO₂-ekvivalenter 2017–2019

Vid sidan av resor med egna fordon genomförde Operans medarbetare under 2019 närmare 1 000 resor med antingen tåg eller flyg. Tjänsteresor med flyg genererade ett utsläpp motsvarande närmare 110 ton CO₂ medan tågresorna ett utsläpp om 0,4 kg CO₂. Operans resepolicy för resor i tjänsten syftar till att hjälpa medarbetarna att resa säkert, kostnadseffektivt och mer hållbart och minskar risken för att koldioxidkrävande resor görs i onödan. I policyn beskrivs att Operans medarbetare ska tillämpa ett effektivt resande där alla tjänsteresor ska ha ett klart definierat syfte och fylla ett för verksamheten väl motiverat behov.

Resefria alternativ, så som video- eller telefonkonferenser, ska övervägas i första hand. Därefter ska, om möjlighet ges, tåg prioriteras framför flyg samt kollektivtrafik före taxi. Används hyrbil ska miljöbil väljas om det är möjligt.

Under 2019 genomfördes riktade insatser för att reducera personalens taxiresande. Arbetet resulterade i ett minskat taxiresande och att kostnaden för taxiresor under året halverades, jämfört med 2018. Utan tillgång till faktiska utsläppsdata kan antas att det minskade taxiresandet även medfört minskade klimatutsläpp.

Med syfte att minska verksamhetens miljö- och klimatpåverkan har under 2019 även medvetna materialval gjorts. Vid produktion av scenmaterial har trä valts framför metall och företrädesvis miljömärkta träskivor eller träskivor från svensk skogsråvara.

KEMIKALIER OCH AVFALL

I Operans verkstäder sker en viss kemikalieanvändning. I största möjliga mån undviks hantering av farliga ämnen som exempelvis lösningsmedel, epoxyplaster och polyuretanskum. Den hantering av lösningsmedel som ändå behövs utförs i ett slutet system med relevant skyddsutrustning. Spill tas till station för miljöfarligt avfall och vattenbaserade färgrester avskiljs i eget system innan vattnet går vidare till avloppet.

Likaså pågår ett aktivt arbete för att minska Operans avfallsmängder samt förbättra sorteringen av avfall. Bland annat sorteras elektronik, papper, kartong, trä, glas, metall samt olika typer av farligt avfall. 2019 generade Operans verksamhet totalt 8,5 ton farligt avfall samt 288,5 ton icke-farligt avfall. 2019 års avfallsmängder är något mindre än 2018 års nivåer, men följer omfattningen för avfallsmängder under de senaste fyra åren.

För att minska avfallsmängderna samt behovet av ny råvara arbetar Operan med att i så stor utsträckning som möjligt återvinna dekor från tidigare produktioner. Dekor hyrs ut för att på så vis öka nyttjandegraden av materialet och tygrester och spillbitar skänks till förskolor. Kostymer från produktioner, som inte kommer att återupptas, säljs. Intäkterna från 2018 års kostymutförsäljningen finansierade under 2019 två skolföreställningar av *Trollflöjten*. Under 2019 har även mindre teatrar och skolor fått möjlighet att besöka kostymförrådet och då erhållit material att använda i sin egen verksamhet.

Tabell 5. Insamlat avfall från Operahuset samt Operans verkstäder i Nacka

Totala avfallsmängder (Ton)	2019	2018	2017
Farligt avfall			
Deponi	8,5	9,7	1,5
Icke-farligt avfall			
Återvinning	56,1	86,1	64,4
Förbränning	164,6	190,6	184,9
Deponi	67,8	52,6	73
Icke-farligt avfall totalt	288,5	329,3	322,3
Totalt	297	339	323,8

I 2017 års hållbarhetsredovisning avrundades avfallsmängderna till heltal, vilket innebär att mängderna som redovisas i 2019 och 2018 års redovisning skiljer sig något mot vad som redovisades för 2017.

PILOTPROJEKT ÅTERVINNINGSSOPERA

Under 2019 påbörjades arbetet med den nyskrivna svenska operan *Löftet*, med planerad premiär i januari 2021. Produktionen är Operans första "återvinningsopera" och ett pilotprojekt som ska genomföras med största möjliga andel återvunna material i framtagandet av kostym, scenografi och rekvisita. Arbetet med produktionen kommer att fortsätta under 2020.

För frågor gällande hållbarhetsredovisningen:

Maria Bratt, vice vd, 08-791 43 10, maria.bratt@operan.se

GRI-INDEX

Operans hållbarhetsredovisning är framtagen i enlighet med Global Reporting Initiative (gri Standards), tillämpningsnivå Core. GRI-upplysningens publikationsår är 2019 för samtliga upplysningar nedan.

ALLMÄNNA STANDARDINDIKATORER	SIDA	Kommentarer t ex avgränsningar
102-1: Organisationens namn	19	
102-2: De viktigaste aktiviteterna, produkterna och eller tjänsterna	3-6, 8-11	
102-3: Lokalisering av organisationens huvudkontor	19	
102-4: Länder som verksamheten har verksamhet i	19	
102-5: Ägarstruktur och företagsform	19	
102-6: Marknader där organisationen är verksam	3-5	
102-7: Organisationens storlek	3	
102-8: Medarbetarantalet	53	
102-9: Organisationens leverantörskedja	45-46	
102-10: Väsentliga förändringar under redovisningsperioden		<i>Inga väsentliga förändringar har förekommit</i>
102-11: Hur organisationen följer försiktighetsprincipen	57	
102-12: Externa regelverk, standarder, principer som organisationen omfattas av/stödjer	34-35	
102-13: Medlemskap i organisationer och sammanslutningar	39	
102-14: Uttalande av VD/ordförande	2	
102-16: Organisationens värderingar, principer, standarder, uppförandekod och etiska policys	39-40	
102-18: Organisationens bolagsstyrning	25-31	
102-40: Organisationens intressenter	35	
102-41: Andel av personalstyrkan som har kollektivavtal	53	
102-42: Principer för identifiering och urval av intressenter	35	
102-43: Former för intressentengagemang	35-38	
102-44: Väsentliga områden som lyfts via kommunikation med intressenter	35-38	
102-45: Organisationsstruktur samt redogörelse för enheter som ingår eller exkluderas	19	<i>Hela Operans verksamhet omfattas av redovisningen</i>
102-46: Process för definition av innehållet i redovisningen	34	
102-47: Väsentliga områden	35	
102-48: Effekt av och orsak till omräkning/ändring av data/info		<i>Inga väsentliga förändringar</i>
102-49: Väsentliga förändringar jämfört med tidigare redovisningar		<i>Inga väsentliga beträffande hållbarhetsredovisningen</i>
102-50: Redovisningsperiod	34	
102-51: Datum för publicering av senaste redovisningen	34	
102-52: Redovisningscykel		<i>Ettårig, kalenderår</i>
102-53: Kontaktperson för redovisningen	59	
102-54: Rapportering i enlighet med GRI Standards Core/Comprehensive	34	
102-55: GRI-innehållsindex	60-62	
102-56: Policy och rutiner för extern granskning	34	

VÄSENTLIGA ASPEKTER OCH RESULTATINDIKATORER	SIDA	Kommentarer t ex avgränsningar
Ekonomiska resultat		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	44	
201-1: Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	44	
201-4: Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn	44	
Delaktighet, dialog och samverkan		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	35	
Operan: Resultat medarbetarundersökningen	37, 42	
Anställningsvillkor		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	53-56	
401-1: Antal och andel nyanställda och personalomsättning	55-56	
Medarbetares hälsa och säkerhet		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	56-57	
403-2: Omfattning av skador och sjukfrånvaro	56-57	
Kompetensutveckling		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	37, 53	
404-3: Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av presentation	37	
Variation, jämställdhet och icke-diskriminering		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	53-56	
405-1: Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön	55	
405-2: Procentuell löneskillnad mellan män och kvinnor per personalkategori och region	55	
406-1: Antal fall av diskriminering	54	
Anti-korruption		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	40, 44-45	
205-3: Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter	40	
Efterlevnad av lagar och bestämmelser och korrekt marknadskommunikation		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	40	
419-1: Monetärt värde av betydande böter och det totala antalet icke-monetära sanktioner till följd av brott mot gällande lagar och bestämmelser	40	
Tillgänglighet till Operans utbud för hela samhället		
103-1 - 103-3: Hållbarhetsstyrning	40, 49-51	
Operan: Antal radio- och TV-sändningar, digitala sändningar, turnéer och gästspel samt Antal föreställningar och aktiviteter för barn och ungdom	47-49	
Operan: Antal skapande skola-aktiviteter	43	

VÄSENTLIGA ASPEKTER OCH RESULTATINDIKATORER	SIDA	Kommentarer t ex avgränsningar
Samhällsengagemang och -utveckling		
103-1 – 103-3: Hållbarhetsstyrning	40, 42-43, 52-53	
Operan: Antal genomförda aktiviteter för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor som anknyter till produktionen	52-53	
Bevara och skapa nytt kulturarv		
103-1 – 103-3: Hållbarhetsstyrning	51-52	
Operan: Antal klassiska verk, nyskrivna verk och antal beställningsverk	51-52	
Mångfald hos publik och besökare		
103-1 – 103-3: Hållbarhetsstyrning	36-37, 40, 49-51	
Operan: Publik via digitala satsningar, antal barn och unga besökande, andel förstagångsbesökare och andel i åldersgrupper under 40 år	40, 47	
Publik/Besökares hälsa och säkerhet		
103-1 – 103-3: Hållbarhetsstyrning	56-57	
416-2: Incidenter av bristande efterlevnad av regler gällande hälsa och säkerhet för produkter och tjänster	40	
Kundnöjdhet		
103-1 – 103-3: Hållbarhetsstyrning	36-37	
Operan: Resultat av undersökningar för mätning av kundnöjdhet	36	
Ansvar för barn som medverkar i Operans Produktioner		
103-1 – 103-3: Hållbarhetsstyrning	54	
408-1: Verksamheter där det finns risk för fall av barnarbete och åtgärder som vidtagits	54	<i>Indikatorn avser i detta fall Operans egen verksamhet med barnartister.</i>

Revisorns rapport över översiktlig granskning av Kungliga Operan AB s hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till Kungliga Operan AB, org.nr 556190-3294

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Kungliga Operan AB (Operan) att översiktligt granska Operans hållbarhetsredovisning för år 2019. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidorna 60-62 i detta dokument varav den lagstadgade hållbarhetsrapporten definieras på sidan 34.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 34 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till informationen i detta dokument och den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört min vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 *Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Operan enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

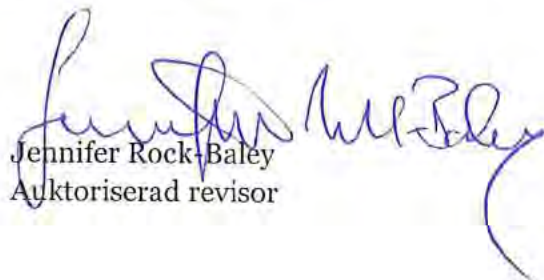
Uttalanden

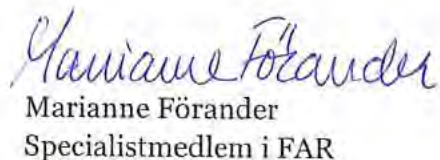
Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 24 mars 2020

Ernst & Young AB

Jennifer Rock-Baley
Auktoriserad revisor

Marianne Förander
Specialistmedlem i FAR